

SAKU VALLA 2023. aasta eelarve

SISUKORD

Sissejuhatus	4
Majandusprognoos	5
Saku vallavalitsuse lähtekohad eelarve koostamisel	6
Eelarve seosed arengukava ja eelarvestrateegiaga	7
Eelarve erinevus eelarvestrateegiaga	10
Saku valla 2023. aasta eelarve	11
Põhitegevuse tulud	13
Maksutulud	13
Tulud kaupade ja teenuste müügist	16
Saadavad toetused	17
Muud tegevustulud	18
Põhitegevuse kulud	20
Põhitegevuse kulud valdkondade järgi	26
Üldised valitsemissektori teenused	28
Avalik kord ja julgeolek	30
Majandus	30
Keskkonnakaitse	32
Elamu- ja kommunaalmajandus	33
Tervishoid	35
Vaba aeg, kultuur, religioon	35
Haridus	38
Sotsiaalne kaitse	42
Investeeringustegevus	46
Investeeringud valdkondade järgi	47

Finantseerimistegevus	50
Likviidsete varade muutus	51
Eelarve tulem	51

SISSEJUHATUS

Saku valla 2023. aasta eelarve koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFs), kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS), Saku valla põhimäärus, Saku valla arengukava ja eelarvestrateegia.

Saku Vallavalitsuse 12. jaanuari 2016. aasta määruse nr 1 „Saku valla eelarve koostamise, täitmise, vastuvõtmise ja tegemata jäänud väljaminekute kavandamise kord“ kohaselt on põhjendatud ettepanekud valla eelarve koostamiseks esitanud vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid.

KOFs kohaselt koosneb eelarve järgmistest osadest:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeerimistegevus,
- finantseerimistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Eelarve kulud liigendatakse rahandusministri 11. detsembri 2003. aasta määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ lisas 3 toodud tegevusalade koodide järgi. Tegevusala kood kajastab täidetavaid põhifunktsioone.

Seletuskirjas on toodud andmed eelmise aasta, jooksva aasta ning eelseisva aasta tulude ja kulude kohta ning antud ülevaade investeerimis- ja finantseerimistegevusest. Kirjeldatud on Saku valla arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavat täitmise plaani ja selle täitmiseks kavandatavaid tegevusi 2023. aastal. Selgitatud on eelarves ja eelarvestrateegias esinevaid olulisemaid muudatusi. Seletuskirjas on toodud Saku valla oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakkoormus eelseisva eelarveaasta lõpuks.

Saku valla 2023. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

MAJANDUSPROGNOOS

Maailmamajanduse väljavaated on pandeemiajärgse kiire taastumise järel sel aastal selgelt nõrgenenud. Venemaa-Ukraina sõjaga kaasnenud mõjud, Hiina karmid *lockdown*-meetmed koos kinnisvarakriisi süvenemisega ning USA tarbijate nõrkus. Lisaks on inflatsioon ületanud kõiki ootusi, mis on kaasa toonud rahapoliitika karmistamise. Need tegurid põhjustavad maailmamajanduse kasvu aeglustumise sel aastal 3,1%-ni ning 2024. aastal 2,8%-ni.¹

Eesti majanduse väljavaade sõltub kõige enam hinnakasvu edasisest tempost. Ühest küljest kahandavad Eesti majanduse kasvusuutlikkust nõrgem seis välisturgudel ja vähenenud ekspordivõimalused, teisalt aga hakkab kiire hinnatõusu mõju järjest enam ilmnema. Kuna Eesti on kiireima hinnakasvuga riik euroalal, seavad nii tootmise kallinemine kui ka elukalliduse tõus riigi majanduse vastupanuvõime märksa suurema surve alla. Valdavalt energia kallinemise tõttu kujuneb selle aasta hinnatõusuks ligi 19%. Järgmisel aastal on oodata hinnakasvu aeglustumist 7% lähedale ja 2024. aastal 2% juurde.²

Tööturu seis püsib vaatamata majanduslangusele küllaltki hea. Palgaskv jääb sel ja järgmisel aastal tugevaks hoolimata sellest, et tööturg mõnevõrra jahtub, sest töökätest on endiselt puudus ja tõusevad nii alampalk kui ka hinnad. Sel ja järgmisel aastal suureneb keskmine brutokuupalk väga kiiresti, enam kui 10%, kuid reaалpalga ostujõud taastub 2021. aasta tasemel alles 2024. aasta lõpuks. Tööpuudus jääb tänavu eeldatavasti 6,5% ringi ja peaks tuleval aastal tõusma 8,6%-le. Käesolevas prognoosis eeldatakse, et arvestatava osa tööpuuduse kasvust annab tööd otsivate Ukraina sõjapõgenike lisandumine tööturu statistikasse.³

¹ Rahandusministeeriumi suvine majandusprognoos 2022

² Rahapoliitika ja majandus 2022/3 (Eesti Pank) https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/2022-09/RPM_3_2022_est.pdf

³ Rahapoliitika ja majandus 2022/3 (Eesti Pank) https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/2022-09/RPM_3_2022_est.pdf

SAKU VALLAVALITSUSE LÄHTEKOHAD EELARVE KOOSTAMISEL

Saku valla 2023. aasta eelarve koostamise aluseks on Saku valla arengukava ja eelarvestrateegia.

Planeeritud põhitegevuse tulud suurenevad 2023. aastal võrreldes 2022. aasta eelarvega 14,8% tingituna füüsilise isiku tulumaksu laekumise ja riigi toetusfondi hariduskulude toetuse kasvust. Maamaksu laekumine on kavandatud 2022. aasta eelarve täitmise tasemel.

2023. aasta eelarve tulude prognoosimisel on arvestatud 2022. aasta tegelikku laekumist sama aasta 30. septembri seisuga:

- Valla maksumaksjate arvu (+3,10%) ja keskmise palga (+8,27%) kasvust tulenevalt on planeeritud tulumaksu laekumise kasv 11,6% võrreldes 2022. aasta prognoositava laekumisega eelarvestrateegias. **KOV-ile laekub 11,96% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust. 2022. aasta tegeliku laekumisega võrreldes on tulumaksu laekumise kasvu prognoos 11,0%.**
- 2023. aasta eelarvesse kavandatud riigi toetusfondist eraldatavad toetused suurenevad võrreldes 2022. aasta eelarvega kokku 27,6%. Selle põhjuseks on õpetajate palga alammäära tõstmine 1412 eurolt 1749 euron. 16.10.2018 vastu võetud sotsiaalmaksu- ja tulumaksuseaduse, jäätmeseaduse ning sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse järgi suurendati 2020. aastal kohalikele omavalitsustele edasi antavat tulumaksu osa, mis on 11,96% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust. Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse ning kohalike teede hoiu toetuse summad on eelarves kavandatud samad, mis 2022. aastal.

Säästliku majandamise eest vastutab iga asutuse juht, keda vajadusel abistab vallavalitsuse majandusteenistus. 2023. aasta eelarve kulude prognoosimisel on arvestatud järgmist:

- Tööjõukulude kasvu on kavandatud kokku 20,6% Seejuures on arvesse võetud koosseisude suurenemisest tulenev kulu.
- 2023. aastal on võrreldes 2022. aastaga suurendatud kommunaalkulusid 21,1% võrra. Selle arvestuse aluseks on võetud 2022. aasta tegelik kulu 30. septembri seisuga.

- Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusfondi suuruseks on kavandatud 100 000 eurot.

2022. aastal ettenähtud, kuid tegemata jäänud kulutused viidi 2023. aasta eelarvesse eelarve eelnõu kahe lugemise vahel. Eelarve koostamisel lähtuti arengukavast ja 2023–2027 aastate kohta koostatud eelarvestrateegiast.

EELARVE SEOSED ARENGUKAVA JA EELARVESTRAATEGIAGA

KOFS § 22 lg 2 punkti 2 kohaselt peab eelarves olema toodud ülevaade arengukavas ja muudes arengudokumentides (eelarvestrateegias) kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist eelseisval eelarveaastal ning nende täitmiseks kavandavatest tegevustest.

SAKU VALLA VISIOON

Saku vald pakub Eesti parimat pealinnalähedast töö- ja elupaika. Saku vald on suurepärase looduskeskkonnaga järjepidevalt ja tasakaalustatult arenev ja vallaelanikke kaasav omavalitsus.

Arengukava on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu kavandamisel. Eelarvestrateegia viib arengukava kooskõlla valla reaalsete rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisel töötati põhjalikult läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid.

Saku valla arengukava kinnitati volikogu 20. oktoobri 2022 määrusega nr 17.

Tabel 1. Arengukavas kavandatud tegevused 2023. aastal

Arengukavas kajastatud eesmärk	Tegevus		2023 eelarve
Majandus			2 020 920
Teehoid			2 005 920
Valla kohalike teede ehitus ja remont on nõuetekohaselt korraldatud.	Teede ja tänavate rekonstrueerimine vastavalt teehoiukavale		1 605 920
Valla kohalike teede teehoole on nõuetekohaselt korraldatud.	Avalikult kasutatavate vallateede, tänavate hooldamine ja remontimine		400 000
Vääna jõe promenaadi ja puhkeala väljaarendamine			0
Projektid, planeeringud			15 000
Veekogud ja põhjavesi on heas seisundis.	Hajaasustuse programmi teostamine	omafinantseering	15 000
Keskkonnakaitse			220 000
Saku mõisapargi sildade ehitamine	Saku mõisapargi sildade ehitamine		50 000
Jäätmekäitluse planeerimine	Prügimahutite paigaldamine hallatavate asutuste juurde ja kogukondlike jäätmemajade rajamine		120 000
Valla väikeasulate veemajandusprojektide elluviimine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale	Lokuti ja Tõdva puhastite rajamine		50 000
Kommunaalmajandus			750 000
Tiheasustusaladele on rajatud energiasäästlik tänavavalgustusvõrgustik.	Tihedama asustusega piirkondades energiasäästliku valgustuse rajamine, välisvalgustusvõrgu rekonstrueerimise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine		300 000
Mänguväljakute rajamine	Kiisale ja teistesse valla küladesse		350 000

Arengukavas kajastatud eesmärk	Tegevus	2023 eelarve
Päikesepaneelide paigaldamine	Päikesepaneelide paigaldamine Saku valla hallatavate asutuste juurde	100 000
Vaba aeg, kultuur		822 000
Vaba aja sisustamine	Kultuuri- ja spordivaldkonna investeeringud	122 000
Saku puhke- ja spordiala arendamine	Raudteeäärse rekreatsiooniala projekteerimine ja arendamine	700 000
Haridus		15 523 000
Lasteaedade taristute ja hoonete uuendamine, õuealade mitmekesistamine ja korrashoid	Saku Lasteaed Päikesekild mängulinnak, Kurtina Kooli õppetingimuste kaasajastamine, Salu kooli arendamine koostöös Saue vallaga	523 000
Uue põhikooli rajamine Saku alevikku	Saku uue põhikooli ehitamine	15 000 000

EELARVE ERINEVUS EELARVESTRATEEGIAGA

Erinevused 2023. aasta eelarve ja eelarvestrateegia vahel tulenevad peamiselt 2022. aasta eelarve tegeliku täitmise põhjal andmete täpsustamisest ning uute hoonete kasutuselevõtu ülalpidamiskulude suurenemisest. Samuti lükkusid osad 2022. aastaks kavandatud investeeringud 2023. aastasse. Olulisemad muudatused on allpool olevas tabelis 2.

Tabel 2. Eelarve ja eelarvestrateegia võrdlused 2023. aastal

	2023 eelarve- strateegia	2023 eelarve	Erinevuse põhjused
PÕHITEGEVUSE TULUD			
Põhitegevuse tulud kokku	26 573 206	28 407 975	Muutused on tingitud kõikide tulude suuremast prognoosist
sh maksutulud	17 985 800	18 890 950	Tulumaksu laekumise kasvu prognoos 8,0% on sama, mis eelarvestrateegias. Sellele lisandub täiendav tulumaksu laekumine maksumaksjate arvu suurenemisest
sh tulu kaupade ja teenuste müügist	1 356 936	1 637 600	Muutused on väikesed
sh saadavad toetused	5 730 470	6 035 425	Muutused on tingitud suurematest riigipoolsetest eraldistest
sh muud tulud	1 500 000	1 844 000	Muutused on tingitud muude tulude täpsustumisest ja suuremast prognoosist
PÕHITEGEVUSE KULUD			
Põhitegevuse kulud kokku	22 760 000	28 282 517	Põhitegevuse kulud kokku suurenevad peamiselt tööjõukulude ja majandamiskulude kasvu tõttu
sh antavad toetused	1 200 000	1 542 286	Muutused on tingitud uuest sporditegevuse toetuste rakendumisest
sh personalikulud	14 000 000	16 334 411	Muutused on tingitud palkade suuremast kasvust, sh pedagoogide palga alammäära tõusust 23,9%
sh majandamiskulud	7 500 000	10 404 820	Muutused on tingitud peamiselt elektri ja kütte hinna tõusust
INVESTEERIMISTEGEVUS			
Põhivara soetus	19 145 920	13 238 915	Saku uue põhikooli ehitus algab plaanitud hiljem. Osad 2022. aastal realiseerumata ja lõpetamata investeeringud valmivad 2023. aastal.
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	700 000	0	Saadavad sihtfinantseerimised selguvad eelarve täitmisel
FINANTSEERIMISTEGEVUS			

	2023 eelarve- strateegia	2023 eelarve	Erinevuse põhjused
Kohustuste võtmine	15 000 000	9 000 000	Kohuste võtmine on planeeritud vastavalt vajadusele
Kohustuste tasumine	-1 886 123	-1 913 000	Võetud laenud on valdavalt annuiteetmakse graafikutega ning madalama intressiga perioodil on laenu põhiosa maksed suuremad
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-533 910	-4 982 210	2022/2023 aastavahetuse jääk tuli prognoositust suurem ning seda saab kasutada 2023. aasta eelarve kulutuste katteks

SAKU VALLA 2023. AASTA EELARVE

Saku valla 2023. aasta eelarve maht on 43 871 432 eurot ja see koosneb põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse kulutuste ja finantseerimistegevuse kulutuste summast.

KOKS § 6 sätestab KOV-i ülesandeks korraldada vallas:

- sotsiaalabi ja sotsiaalteenuste osutamist;
- kultuuri-, spordi- ja noorsootööd;
- elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni;
- heakorda, jäätmehooldust;
- ruumilist planeerimist;
- teede ehitamist ja korrashoidu;
- ühistransporti;
- valla asutuste ülalpidamist.

2023. aasta eelarvesse kavandatud tegevuste elluviimiseks:

- investeeritakse teede olukorra parandamisse ja rajatakse kergliiklusteid;
- alustatakse uue põhikooli ehitustöödega;
- projekteeritakse Saku aleviku keskpromenaad;
- jätkatakse Saku spordi- ja puhkeala arendamist;
- rajatakse Kiisa mänguväljak;
- uuendatakse Saku Gümnaasiumi arvutiparki.

Tabel 3. Saku valla 2021.–2023. aasta eelarve

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud	22 547 110	24 743 162	25 404 362	28 407 975
Maksutulud	14 932 740	16 638 000	17 054 345	18 890 950
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 282 181	1 311 245	1 743 978	1 637 600
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 856 920	5 264 917	5 295 068	6 035 425
Muud tulud	1 475 269	1 529 000	1 310 971	1 844 000
Põhitegevuse kulud	-19 078 330	-24 275 077	-23 660 161	-28 282 517
Antavad toetused tegevuskuludeks	-688 381	-1 243 302	-1 194 422	-1 542 286
Muud tegevuskulud	-18 389 949	-23 031 774	-22 465 739	-26 740 231
Investeeringustegevus	-3 427 240	-9 119 298	-4 576 253	-13 675 915
Põhivara müük (+)	537 076	450 000	468 168	0
Põhivara soetus (-)	-6 265 946	-9 327 172	-5 142 403	-13 238 915
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	3 046 608	336 500	916 826	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	0	-279 454	0
Osaluste soetus (-)	-650 000	-410 200	-410 200	0
Finantstulud (+)	224	0	339	0
Finantskulud (-)	-95 201	-168 426	-129 530	-437 000
Finantseerimistegevus	702 821	4 262 000	3 665 600	7 087 000
Kohustuste võtmine	2 500 000	5 900 000	5 200 000	9 000 000
Kohustuste tasumine	-1 797 179	-1 638 000	-1 534 400	-1 913 000
Likviidsete varade muutus	512 088	-2 920 523	1 602 737	-4 982 210
Nõuete-kohustuste muutused	-232 273	1 468 689	769 190	1 481 247

PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulude eelarve osasse planeeritakse KOFS-i kohaselt:

1. maksutulud;
2. tulud kaupade ja teenuste müügist;
3. saadavad toetused tegevuskuludeks;
4. muud tegevustulud.

Tabel 4. Põhitegevuse tulud 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Maksutulud	14 932 740	16 638 000	17 054 345	18 890 950	13,5%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 282 181	1 311 245	1 743 978	1 637 600	24,9%
Saadavad toetused tegevuskuludeks, sh	4 856 920	5 264 917	5 295 068	6 035 425	14,6%
<i>sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks</i>	282 110	543 324	356 282	12 235	-97,7%
<i>toetusfondist saadavad toetused</i>	4 574 810	4 721 593	4 938 786	6 023 190	27,6%
Muud tulud	1 475 269	1 529 000	1 310 971	1 844 000	20,6%
Kokku	22 547 110	24 743 162	25 404 362	28 407 975	14,8%

Põhitegevuse tulude maht on 2023. aastal 28 407 975 eurot, mis suureneb 2022. aasta eelarvega võrreldes 14,8%.

Maksutulud

Valla eelarvesse laekuvad füüsilise isiku tulumaks, maamaks ja reklaamimaks. Maksutulude prognoosimisel lähtuti eelarvestrateegiast, 2022. aasta eelarve üheksa kuu täitmisest ning Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga majandusprognoosidest.

Tulumaksu laekumist mõjutavad muutused maksumaksjate arvus, sissetulekute muutuses ja riigi poolt KOV-ile määratud eraldise suurus. Tulumaksuseaduse § 5 lõike 1 punkti 1 järgi „laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 11,96% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust”⁴.

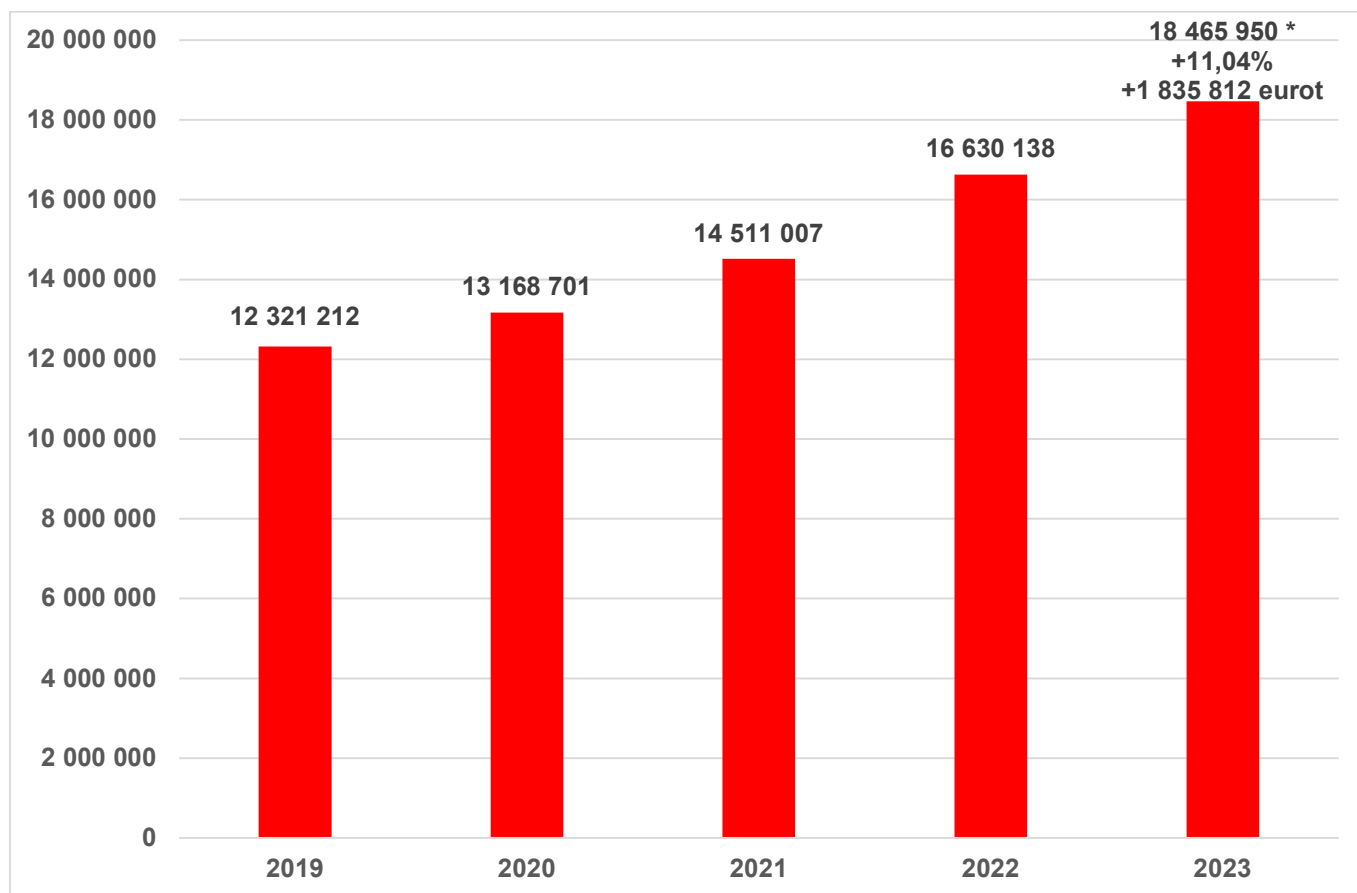
Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga rahvastikuregistrisse kantud elukohta. Maksumaksjate arvu kasvuks on prognoositud 2,81% ja keskmise brutopalgaga kasvuks samuti 8,00% maksumaksja kohta. Tulumaksu laekumise kasvuks on prognoositud 11,04%.

Tabel 5. Tulumaksu laekumine 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023 ⁵
Jaanuar	981 789	1 056 408	1 108 939	1 294 073	1 436 926
Veebruar	1 031 654	1 068 509	1 118 908	1 284 894	1 426 734
Märts	1 145 955	1 175 279	1 248 167	1 479 228	1 642 520
Aprill	1 075 816	1 005 346	1 249 844	1 456 319	1 617 083
Mai	993 978	1 226 949	1 150 789	1 341 703	1 489 814
Juuni	995 329	1 090 536	1 210 898	1 372 784	1 524 326
Juuli	1 031 180	1 086 297	1 251 030	1 370 209	1 521 468
August	978 099	1 032 395	1 224 208	1 347 601	1 496 363
September	980 337	1 056 317	1 179 967	1 363 326	1 513 824
Oktoober	985 128	1 077 326	1 198 537	1 358 010	1 507 922
November	992 011	1 066 857	1 200 770	1 374 601	1 526 344
Detsember	1 129 937	1 226 481	1 368 949	1 587 390	1 762 624
Aasta kokku	12 321 212	13 168 701	14 511 007	16 630 138	18 465 950

⁴ Tulumaksuseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/120062022085>

⁵ 2023 prognoos

Joonis 1: Tulumaksu laekumine 2019–2023 (* prognoos)

Maamaksu laekumiseks on kavandatud 410 000 eurot. Maamaks on riiklik maks, mis maamaksuseaduse alusel laekub maa asukohajärgse kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksu tulu sõltub maa maksustamishinnast, maamaksu määrast, sihtotstarbest, maksusoodustustest ja muudest teguritest. Maamaksuseaduse alusel võib kohalik omavalitsus kehtestada üldiseks maksumääraks 0,1 kuni 2,5% maa maksustamishinnast.

Üldine maamaksumäär Saku vallas on 2,5% maa maksustamishinnast ning põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumäär 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Reklaamimaks on Saku valla ainus kohalik maks, millega maksustatakse valla haldusterritooriumile paigaldatud reklaami. Reklaamimaksu laekumiseks on 2023. aastal kavandatud 15 000 eurot (2022. aasta eelarves 10 000 eurot).

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud kaupade ja teenuste eest on tasud (lasteaiad, koolid, rendid, üürid jms) ja riigilõivud. Kokku moodustavad need 2023. aasta eelarve põhitegevuse tuludest 5,8% ehk 1 637 600 eurot.

Tabel 6. Tulu kaupade ja teenuste müügist 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Riigilõivud	47 194	48 000	41 820	41 000	-14,6%
Tulud majandustegevusest	1 234 987	1 263 245	1 702 158	1 596 600	26,4%
Kokku	1 282 181	1 311 245	1 743 978	1 637 600	24,9%

Riigilõivude laekumist kavandatakse 2023. aastal 41 000 eurot, mis on tasu ehitus- ja kasutuslubade eest.

Tulud majandustegevusest on tulud valla hallatavate asutuste ja vallavalitsuse teenistuste tegevusest. Kokku on planeeritud tulu majandustegevusest 2023. aastaks 1 596 600 eurot, mida on 26,4% rohkem kui 2022. aastal.

Tabel 7. Tulu majandustegevusest 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Tulud haridusalasest tegevusest	860 181	900 320	1 152 915	1 088 000	20,8%
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	68 842	55 925	108 072	90 300	61,5%
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	151 493	171 000	218 757	226 500	32,5%
Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	31 255	30 000	36 060	34 500	15,0%
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	20 890	23 000	21 791	19 500	-15,2%
Tulud üldvalitsemisest	14	0	0	0	-
Üür ja rent	102 313	83 000	164 564	137 800	66,0%
Kokku	1 234 987	1 263 245	1 702 158	1 596 600	26,4%

Tulu haridusalasest tegevusest sisaldab koolitusteenuste osutamist teistele kohalikele omavalitsustele, lasteaedade, koolide ja muusikakooli tulusid.

Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest sisaldavad Saku Vallaraamatukogu, Saku Valla Kultuurikeskuse ja Saku Valla Noortekeskuse tulusid.

Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest on Saku Valla Spordikeskuse tulud. Need suurenevad 2023. aastal seoses uue sporditegevuse toetamise süsteemi rakendumisega.

Tulud sotsiaalsalasest tegevusest on Saku Päevakeskuse tulud.

Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud on kommunaalteenuste tulud valla korterites elavatelt üüri- ja renditult.

Üüri ja rendi tulu on tulu valla kinnisvarainvesteeringutelt, eluruumidelt ja muudelt ruumidelt ning kommunaalteenuste müügitulu mitteeluruumidelt ja kinnisvarainvesteeringutelt.

Saadavad toetused

Toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tuludest 21,2% ehk 6 035 425 eurot.

Tabel 8. Toetused 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	282 110	543 324	356 282	12 235	-97,7%
Toetusfondist saadavad toetused	4 574 810	4 721 593	4 938 786	6 023 190	27,6%
Kokku	4 856 920	5 264 917	5 295 068	6 035 425	14,6%

Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks on:

- 12 235 eurot Kaitseministeeriumilt Männiku harjutusvälja kasutamisest tekkiva negatiivse mõju leevendamise tegevuste elluviimiseks harjutusvälja mõjupiirkonnas.

2023. aasta eelarvesse kavandatud riigi toetusfondist eraldatud toetused suurenevad võrreldes 2022. aasta eelarvega kokku 27,6%.

Toetusfondist saadavad toetused on esialgse jaotuse järgi järgnevad:

- 5 455 542 eurot üldhariduskoolide pidamiseks;
- 63 895 eurot koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus;
- 24 815 eurot puuetega lastele abi osutamise toetus;
- 96 784 eurot huvihariduse ja -tegevuse toetus;
- 92 477 eurot toimetulekutoetuse maksmise hüvitis;
- 17 942 eurot matusetoetus;
- 1983 eurot rahvastikutoimingute kulude hüvitus ja muud toetused;
- 81 269 eurot asendus- ja järelhooldusteenuse toetus;
- 188 483 eurot kohalike teede hoiu toetus.

Toetusfondi vahendite lõpliku jaotuse kinnitab Vabariigi Valitsus 2023. aasta veebruaris.

Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on 2023. aasta eelarves kavandatud summas 1 844 000 eurot.

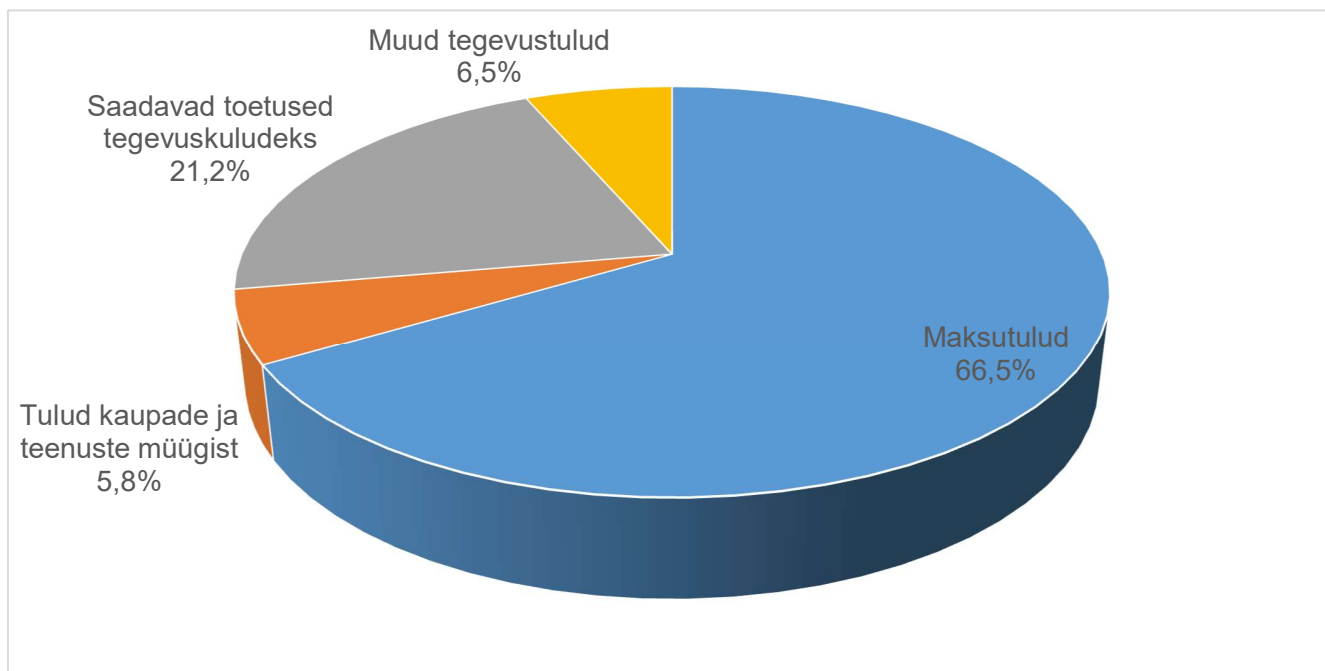
Tabel 9. Muud tulud 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Kasum/kahjum varude müügist	2 505	0	0	0	-
Maavara kaevandamisõiguse tasu	1 413 896	1 450 000	975 737	1 450 000	0,0%
Vee erikasutustasu	37 944	35 000	36 142	35 000	0,0%
Trahvid	6 508	4 000	9 920	4 000	0,0%
Kindlustushüvitised	0	0	42 561	0	-
Muud tulud	14 416	40 000	246 610	355 000	787,5%
Kokku	1 475 269	1 529 000	1 310 971	1 844 000	20,6%

Tulud loodusressursside kasutamisest (maardlate kaevandamisõiguse tasu ja tasu vee erikasutusest) on kavandatud 1 485 000 eurot, mis on samal tasemel 2022. aasta eelarvega.

Trahvide laekumise tulu on kavandatud 4000 eurot, mis on samal tasemel 2022. aasta eelarvega.

Muud tulud on eelarves planeeritud 355 000 eurot.

Joonis 2: Põhitegevuse tulud 2023. aasta eelarves

PÕHITEGEVUSE KULUD

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse põhitegevuse kulude eelarveosasse antavad toetused ja muud tegevuskulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust, osaluste ning muude aktsiate ja osade soetust ning finantskulusid.

Tabel 10. Põhitegevuse kulud 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Antavad toetused	688 381	1 243 302	1 194 422	1 542 286	24,0%
Muud tegevuskulud	18 389 949	23 031 774	22 465 495	26 740 231	16,1%
Kokku	19 078 330	24 275 077	23 659 918	28 282 517	16,5%

Antavad toetused jagunevad sotsiaaltoetusteks ja antud tegevustoetusteks.

Tabel 11. Sotsiaaltoetused 2021–2023

Sotsiaaltoetused	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
4130 Peretoetused	90 955	102 000	89 420	100 400	-1,6%
4131 Toimetuluekutoetus	30 286	227 328	245 830	52 989	-76,7%
4133 Toetused puudega isikutele	63 806	70 054	70 862	108 500	54,9%
4134 Õppetoetused	32 223	132 500	94 475	150 000	13,2%
4137 Erijuhtudel makstav sotsiaalmaks	27 652	34 700	28 945	38 848	12,0%
4138 Muud sotsiaaltoetused	123 806	195 743	240 496	203 422	3,9%
4139 Preemiad ja stipendiumid	45 313	20 000	13 520	15 000	-
KOKKU	414 041	782 325	783 548	669 159	-14,5%

Alates 2022. aastast on uue toetusena eelarvesse kavandatud toetus laste ja noorte huvitegevuse toetamiseks. Toetuse eesmärk on soodustada Saku valla laste ja noorte võimalusi huvihariduse ja huvitegevuse saamisel, võimaldades eraõiguslikel juriidilistel isikutel, kes pakuvad huviharidust ja huvitegevust Saku valla noortele, taotleda oma tegevuskulude osalist katmist vallaeelarvest. Toetuse maksmise kord kinnitati Saku Vallavolikogu 19.05.2022 määrusega nr 13 ja see jõustus 1. augustist 2022. Eelarvesse on selleks kavandatud 415 000 eurot.

Tabel 12. Antud tegevustoetused 2021–2023

Antud tegevustoetused	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
4500 Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	233 688	330 624	344 713	715 203	116,3%
4528 Antud tegevustoetus	40 652	130 353	66 161	157 924	21,2%
KOKKU	274 340	460 977	410 874	873 127	89,4%

2023. aasta eelarves on arvestatud toetusfondist saadava huvitegevuse toetusega summas 98 784 eurot. Summa täpsustub peale riigi toetusfondi vahendite jaotuse kinnitamist. Pärast eelarve vastu võtmist kinnitatakse huvihariduse ja -tegevuse kava ning see summa jaotub eelarve erinevate osade vahel.

Muud tegevuskulud moodustavad kogu põhitegevuse kuludest 94,5%, sh personalikulud 61,1%, majandamiskulud 38,7% ja muud kulud muudest tegevuskuludest 0,2%.

Tabel 13. Muud tegevuskulud 2021–2023

Muud tegevuskulud	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Tööjõukulud	11 393 296	13 541 711	13 534 014	16 335 411	20,6%
Majandamiskulud	6 996 075	9 304 403	8 804 963	10 344 220	11,2%
Muud kulud	578	185 660	126 519	60 600	-67,4%
Kokku	18 389 949	23 031 774	22 465 495	26 740 231	16,1%

Tööjõukulude määramisel lähtutakse eesmärgist tagada töötajatele konkurentsivõimeline töötasu. Palgafondide arvutamisel on aluseks võetud 2023. aastaks kavandatud üldhariduskooli õpetajate töötasu alammäär 1749 eurot ja asutuste juhtide taotlused. Riigi poolt antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistrikraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1749 eurot).

Alates 1. oktoobrist 2022 suurendati haridusasutuste tugipersonali (logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog jne) palgafondi keskmiselt 10% ja 2023. aastal suureneb see lisaks veel keskmiselt 10,2%.

Tabel 14. Asutuste tööjõukulud alates 2023. aastast

	2022 eelarve	Kulu lisandunud koosseisult (tegevustelt)	2023 eelarve	Kasv	Kasv koos lisandunud koosseisuga (tegevustega)	Teenistus- kohtade muutus
Volikogu	154 940	0	154 940	0,0%	0,0%	0,0
Vallavalitsus	1 777 056	-1 340 917	712 790	15,6%	-59,9%	-34,8
Arendus- ja keskkonnateenistus	0	195 241	195 241	-	-	5,0
Ehitus- ja planeerimisteenistus	0	417 777	417 777	-	-	11,0
Haridus- ja kultuuriteenistus	0	153 255	153 255	-	-	4,0
Majandusteenistus	481 314	311 326	895 626	21,4%	86,1%	8,0
Sotsiaalhoolekandeteenistus	0	214 588	214 588	-	-	5,8
Toitlustusteenistus	338 059	65 862	450 043	13,6%	33,1%	2,0
Saku Valla Spordikeskus	431 468	-99 868	339 959	1,9%	-21,2%	-7,1
Saku Valla Noortekeskus	158 355	22 746	206 619	16,1%	30,5%	1,0
Saku Vallaraamatukogu	165 572	0	189 730	14,6%	14,6%	0,0
Saku Valla Kultuurikeskus	378 298	30 185	479 380	18,7%	26,7%	1,0
Saku Lasteaed Päikesekild	1 474 902	45 649	1 865 969	23,4%	26,5%	6,5
Saku Lasteaed Terake	1 293 045	25 288	1 620 059	23,3%	25,3%	1,0
Kurtina Kool	1 278 413	2 505	1 537 643	20,1%	20,3%	0,5
Kajamaa Kool	697 828	58 988	908 550	21,7%	30,2%	2,5
Saku Gümnaasium	3 932 798	158 377	4 889 195	20,3%	24,3%	6,0
Saku Muusikakool	546 574	0	643 543	17,7%	17,7%	0,0
Saku Päevakeskus	433 090	0	460 503	6,3%	6,3%	0,0
Kokku	13 541 711	261 003	16 335 411	18,7%	20,6%	12,3

Alates 2023. aastast kajastatakse eelarves vallavalitsuse tegevusalal ainult vallavanema, abivallavanema, vallavalitsuse liikmete, kantselei ja finantsteenistuse teenistujate tööjõukulud. Muude teenistuste tööjõukulud on kajastatud eelarves vastava valdkonna halduse tegevusalal (arendus- ja keskkonnateenistuse tööjõukulud on keskkonnakaitse valdkonnas, ehitus- ja planeerimisteenistuse ning majandusteenistuse tööjõukulud on majanduse valdkonnas, haridus- ja kultuuriteenistuse ning toitlustusteenistuse tööjõukulud hariduse valdkonnas ning sotsiaalhoolekandeteenistuse tööjõukulud on sotsiaalse kaitse valdkonnas).

Võrdlus varasema jaotusega on tabelis 15.

Tabel 15. Asutuste tööjõukulud

	2022 eelarve	Kulu lisandunud koosseisult (tegevustelt)	2023 eelarve	Kasv	Kasv koos lisandunud koosseisuga (tegevustega)	Teenistus- kohtade muutus
Volikogu	154 940	0	154 940	0,0%	0,0%	0,0
Vallavalitsus	1 777 056	0	2 053 707	15,6%	15,6%	0,0
Majandusteenistus	481 314	0	584 300	21,4%	21,4%	0,0
Toitlustusteenistus	338 059	17 132	401 313	13,6%	18,7%	1,0
Saku Valla Spordikeskus	431 468	-99 868	339 959	1,9%	-21,2%	-7,1
Saku Valla Noortekeskus	158 355	22 746	206 619	16,1%	30,5%	1,0
Saku Vallaraamatukogu	165 572	0	189 730	14,6%	14,6%	0,0
Saku Valla Kultuurikeskus	378 298	30 185	479 380	18,7%	26,7%	1,0
Saku Lasteaed Päikesekild	1 474 902	45 649	1 865 969	23,4%	26,5%	6,5
Saku Lasteaed Terake	1 293 045	25 288	1 620 059	23,3%	25,3%	1,0
Kurtina Kool	1 278 413	2 505	1 537 643	20,1%	20,3%	0,5
Kajamaa Kool	697 828	58 988	908 550	21,7%	30,2%	2,5
Saku Gümnaasium	3 932 798	158 377	4 889 195	20,3%	24,3%	6,0
Saku Muusikakool	546 574	0	643 543	17,7%	17,7%	0,0
Saku Päevakeskus	433 090	0	460 503	6,3%	6,3%	0,0
Kokku	13 541 711	261 003	16 335 411	18,7%	20,6%	12,3

Kõikide asutuste puhul on 2023. aasta eelarves ka arvestuslik puhkusereservi muutus 31.12.2023 seisuga.

Volikogu koosseisus on 2021. aasta sügisest 21 liiget varasema 19 liikme asemel.

Vallavalitsuse struktuuris muudatusi ei ole. 2023. aasta eelarves on kajastatud üldvalitsemise valdkonnas ainult volikogu ja volikogu komisjonide liikmete, vallavalitsuse liikmete, kantselei ja finantsteenistuse teenistujate tööjõukulud. Muude teenistuste tööjõukulud on kajastatud eelarves vastava valdkonna halduse kuludes (arendus- ja keskkonnateenistuse tööjõukulud on keskkonnakaitse valdkonnas, ehitus- ja planeerimisteenistuse ning majandusteenistuse tööjõukulud on majanduse valdkonnas, haridus- ja kultuuriteenistuse ning toitlustusteenistuse tööjõukulud hariduse valdkonnas ning sotsiaalhoolekandeteenistuse tööjõukulud on sotsiaalse kaitse valdkonnas).

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi kohaselt kuuluvad üldvalitsemise valdkonna alla üldised valitsussektori teenused, kuid ei kuulu konkreetse funktsiooniga ministeeriumid ega linna- ja vallavalitsuse või linnaosavalitsuse allasutused/osakonnad.

Saku Valla Spordikeskuses väheneb teenistuskohdade arv uue sporditegevuse toetuse rakendumisega treenerite ametikohtade võrra (-7,1 ametikohta).

Saku Valla Noortekeskuse koosseisu lisandub märtsist projektijuhi ametikoht.

Saku Valla Kultuurikeskuse koosseisus on alates 2023. aastast lisaks administratiivtöötaja ametikoht.

Toitlustusteenistusse lisandub üks abikoka ametikoht Saku Gümnaasiumi põhikooli majja.

Saku Lasteaed Päikesekild koosseis suureneb 6,5 õpetaja ametikoha võrra.

Saku Lasteaed Terake koosseis suureneb haridustehnoloogi ametikoha võrra.

Kurtna Koolis luuakse 0,5 koormusega abiõpetaja ametikoht.

Kajamaa Koolis suurendatakse ühe haridustehnoloogi koormust 0,5 koha võrra ja võetakse tööle üks arendus- ja õppejuht ning täiendavalt üks koristaja.

Saku Gümnaasiumi koosseisu lisandub üks psühholoog, üks õppejuht ning neli õpetajat.

Tööjõukulude (16 335 411 eurot) jaotus on alljärgnev:

- töötasud on 12 198 196 eurot ehk 74,7% tööjõukuludest;
- maksud ja maksed tööjõukuludelt on 4 128 015 eurot ehk 25,2% tööjõukuludest;
- erisoodustused koos maksudega on 9200 eurot ehk 0,1% tööjõukuludest.

Majandamiskulude planeerimisel arvestati esialgu 2022. aasta üheksa kuu tegelike kuludega ja eelarve koostamise hetkel kehtivate energia hindadega. Sellele lisandub 2023. aastal lasteaia Terake Saku alevikus Pargi 27 asuvate täiendavate ruumide kulu terve aasta eest. Mitmesuguste majandamiskulude hulgas on arvestatud ka tervise edendamise kuludega kõikide valla hallatavate asutuste töötajatele kogusummas 141 354 eurot, arvestusega kuni 100 eurot töötaja kohta ühes kvartalis. Majandamiskulud kulu liikide järgi on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 16. Majandamiskulud kululiikide lõikes 2021–2023

Majandamiskulud	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Administreerimiskulud	139 353	222 725	174 118	282 786	27,0%
Uurimis- ja arendustööd, planeeringud	54 138	173 695	122 480	85 280	-50,9%
Lähetuskulud	21 022	81 659	59 471	97 860	19,8%
Koolituskulud	109 608	118 244	125 975	127 860	8,1%
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	2 169 931	2 808 282	2 950 140	3 400 521	21,1%
Rajatiste majandamiskulud	851 149	1 021 888	1 090 148	1 212 310	18,6%
Sõidukite ülalpidamise kulud	107 962	248 515	152 433	324 827	30,7%
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	303 588	277 697	329 538	287 650	3,6%
Inventari majandamiskulud	390 327	267 198	365 823	311 949	16,7%
Toiduained	336 267	468 350	402 432	545 750	16,5%
Meditsiini- ja hügieenikulud	38 088	57 524	31 274	58 130	1,1%
Teavikute kulud	30 127	32 640	32 056	42 000	28,7%
Õppevahendite ja haridusteenuse kulud	1 256 433	1 593 547	1 431 194	1 678 428	5,3%
Vabaajaürituste kulud	377 609	420 584	416 958	551 932	31,2%
Sotsiaalteenused	197 127	251 702	211 949	240 808	-4,3%
Eriotstarbelised kulud	6 119	9 800	8 801	16 300	66,3%
Muu erivarustus ja erimaterjalid	26 535	41 500	27 887	38 000	-8,4%
Mitmesugused majandamiskulud (sh transpordikulud)	580 692	1 208 854	872 286	1 041 829	-13,8%
Kokku	6 996 075	9 304 403	8 804 963	10 344 220	11,2%

Muude kulude hulgas on reservfond (60 000 eurot) ja riigilõivude kulud (600 eurot).

PÕHITEGEVUSE KULUD VALDKONDADE JÄRGI

Põhitegevuse kuludest kõige suurema osa moodustavad hariduskulud ning kõige väiksema osa kulud avaliku korra tagamisele. Tervishoiu valdkonda 2023. aastaks kulusid ei planeerita, sest valminud tervisekeskuse ülalpidamiskulud on kavandatud alates 2021. aastast elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna kuludena. 2023. aasta tegevuskulud valdkondade järgi on esitatud tabelis 16 ning põhitegevuse kulude osakaalusid kirjeldab joonis 3.

Tabel 17. Põhitegevuse kulud valdkondade järgi 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
01 Üldised valitsussektori teenused	1 896 114	2 507 276	2 492 959	1 356 239	-45,9%
03 Avalik kord	15 694	58 583	18 549	62 650	6,9%
04 Majandus	1 168 270	1 456 577	1 362 008	2 295 145	57,6%
05 Keskkonnakaitse	291 570	827 568	611 188	859 211	3,8%
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	428 447	481 871	446 581	631 564	31,1%
07 Tervishoid	0	0	0	0	-
08 Vaba aeg, kultuur	2 255 949	2 726 886	2 601 432	3 599 066	32,0%
09 Haridus	11 980 690	14 661 323	14 641 241	17 807 541	21,5%
10 Sotsiaalne kaitse	1 041 596	1 554 992	1 486 203	1 671 101	7,5%
Kokku	19 078 330	24 275 077	23 660 161	28 282 517	16,5%

Kulud üldistele valitsemissektori teenustele vähenevad 45,9%, sest 2023. aasta eelarves on üldvalitsemise valdkonnas ainult volikogu ja volikogu komisjonide liikmete, vallvalitsuse liikmete, kantselei ja finantsteenistuse teenistujate töötasude kulu. Muude vallavalitsuse teenisutuste tööjõukulud on kavandatud eelarves vastava valdkonna halduse kuludes.

Avaliku korra valdkonna põhitegevuse kulude eelarve suureneb 6,9%. Päästealase tegevuse toetuseks on kavandatud 1,5 eurot vallaelaniku kohta. Toetus jagatakse võrdselt MTÜ Saku Priitahklikud Priitimhed ning MTÜ Tõdva Vabatahtlik Pääste vahel. Eelarvesse on kavandatud ka 5000 eurot projekti „Kodud tuleohutuks“ omafinantseeringu ja 2000 eurot kriisiõppuse kulude katteks. Kriisideks valmisoleku kulutused on kavandatud eelarve investeerimistegevuse kuludesse.

Majanduse valdkonna kulud suurenevad 57,6%. Teede hoolduseks on kavandatud 476 750 eurot, mis on 76 0750 eurot (+19,2%) rohkem kui 2022. aasta eelarves. Projektide ja planeeringute eelarvesse on kavandatud hajaasustusprogrammi ning kliima- ja energiakava omaosalus ning detailplaneeringute koostamised. Ühistranspordi korralduse eelarves on planeeritud vahendid eakate ühistranspordi, sotsiaaltakso ja transporditeenuste üksikellimusteks kokku 34 800 eurot ja koostöös seitsme

omavalitsusega Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse poolt kureeritavas nõudetranspordi pilootprojekti osalemiseks 86 400 eurot. Samuti on majanduse valdkonna eelarves ehitus- ja planeerimisteenistuse ning majandusteenistuse teenistujate tööjõukulud.

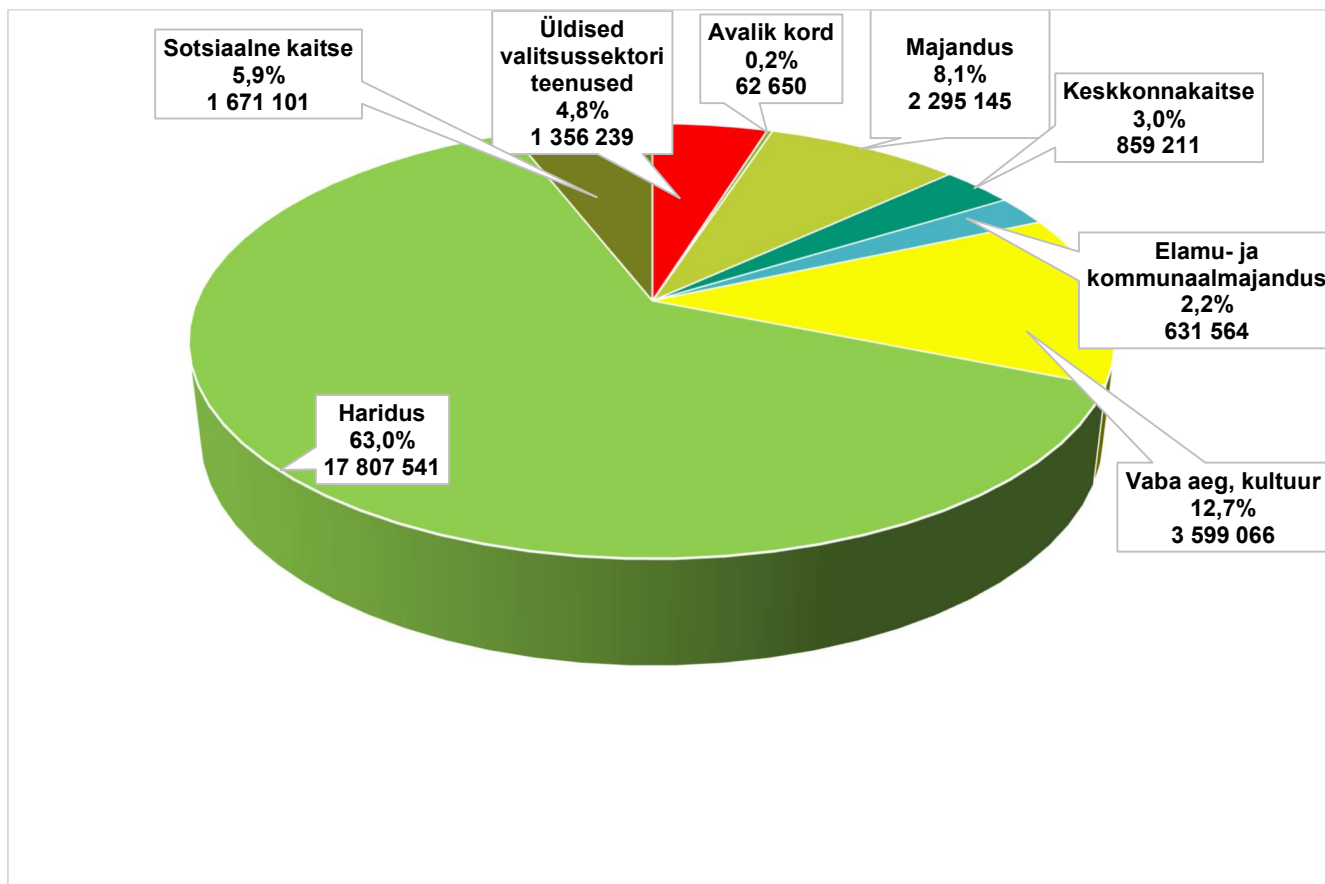
Keskkonnakaitse eelarve suureneb 3,8% ja valdkonna kulud sisaldavad Saku jäätmejaama ja Kiisa jäätmepunkti haldamist, hallatavate asutuste igakuist jäätmevedu, heakorraliku läbiviimist, eterniidijäätmete kogumist ning kulusid haljastusele ja heakorrale. Samuti on eelarves korterelamute elukeskkonna parendamise toetus summas 80 000 eurot ja vallavalitsuse arendus- ja keskkonnateenistuse teenistujate tööjõukulud.

Kommunaalmajanduse eelarve suureneb 31,1% mis tuleneb peamiselt kommunaalkulude kasvust (elekter ja küte).

Vaba aja ja kultuuri eelarve suureneb 32,0% ja kas tuleb peamiselt uuest sporditegevuse toetuse korra rakendamisest.

Hariduse kulud kasvavad 21,5%. Hariduskulude prognoosimisel arvestatakse üldhariduskoolide õpetajate alampalga suurenemisega 1749 euronit alates 2023. aasta algusest. Lisaks on hariduse valdkonnas 2023. aastast vallavalitsuse haridus- ja kultuuriteenistuse teenistujate tööjõukulud.

Sotsiaalse kaitse eelarve suureneb 7,5%. Sotsiaaltoetuste hulgas on teist aastat kavandatud uue toetusena ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga liitumise kompenseerimise toetus arvestusega 600 eurot majapidamise kohta. Lisaks on sotsiaalse kaitse valdkonna eelarves vallavalitsuse sotsiaalhoolekandeteenistuse tööjõukulud.

Joonis 3: Põhitegevuse kulude jaotus valdkondade järgi 2023. aastal

Üldised valitsemissektori teenused

Üldiste valitsemissektori teenuste põhitegevuse kulude maht on kokku 1 356 239 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude mahust 4,8%.

Vallavolikogu eelarve on 195 640 eurot, mis on 3,8% suurem kui 2022. aastal.

Vallavalitsuse eelarve on 1 042 545 eurot, mis on 52,9% väiksem kui 2022. aastal. Tööjõukulude vähenemine tuleneb sellest, et 2023. aastast kajastatakse eelarves vallavalitsuse tegevusalal ainult vallavanema, abivallavanema, vallavalitsuse liikmete, kantselei ja finantsteenistuse teenistujate tööjõukulud. Muude teenistuste tööjõukulud on kajastatud eelarves vastava valdkonna halduse tegevusalal (arendus- ja keskkonnateenistuse tööjõukulud on keskkonnakaitse valdkonnas, ehitus- ja planeerimisteenistuse ning majandusteenistuse tööjõukulud on majanduse valdkonnas, haridus- ja

kultuuriteenistuse ning toitlustusteenistuse tööjõukulud hariduse valdkonnas ning sotsiaalhoolekandeteenistuse tööjõukulud on sotsiaalse kaitse valdkonnas).

Eelarve reservfond ja muud valitsussektori teenused

Reservfondi suuruseks on 2023. aastal kavandatud 60 000 eurot, valimiste korraldamiseks 3000 eurot, Harjumaa Omavalitsuste Liidu ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu liikmemaksude tasumiseks 55 053 eurot.

Tabel 18. Üldised valitsemissektori kulud 2021–2023

Üldvalitsemine	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Volikogu	104 601	188 440	179 981	195 640	3,8%
45 Muud toetused	0	0	7 000	0	-
50 Tööjõukulud	87 282	154 940	143 556	154 940	0,0%
55 Majandamiskulud	17 319	33 500	29 425	40 700	21,5%
Vallavalitsus	1 709 697	2 161 906	2 222 002	981 890	-54,6%
41 Sotsiaaltoetused	0	10 000	0	0	-
45 Muud toetused	1 080	0	1 080	0	-
50 Tööjõukulud	1 497 086	1 777 056	1 853 099	712 790	-59,9%
55 Majandamiskulud	211 491	249 250	241 844	268 600	7,8%
60 Muud tegevuskulud	40	125 600	125 980	500	-99,6%
Vallavalitsuse kommunaalkulud	35 953	52 130	57 042	60 655	16,4%
55 Majandamiskulud	35 953	52 130	57 042	60 655	16,4%
Eelarve reservfond	0	60 000	0	60 000	0,0%
60 Muud tegevuskulud	0	60 000	0	60 000	0,0%
Valimiste korraldamine	13 551	0	0	3 000	-
50 Tööjõukulud	13 103	0	0	0	-
55 Majandamiskulud	447	0	0	3 000	-
HOLi ja ELVLi liikmemaks	32 312	44 800	33 933	55 053	22,9%
45 Muud toetused	32 312	44 800	33 933	55 053	22,9%
Kokku	1 896 114	2 507 276	2 492 959	1 356 239	-45,9%

Avalik kord ja julgeolek

Avaliku korra ja julgeoleku põhitegevuse kulude maht on kokku 62 650 eurot, mis moodustab põhitegevuse kulude mahust 0,2%.

Valdkonna kulude hulgas on MTÜ-le Saku Priitahtlikud Pritsimehed ja MTÜ-le Tõdva Vabatahtlik Pääste ruumide ning päästesõidukite kulude katmiseks, ennetustegevuseks ja varustuse soetamiseks kokku 18 000 eurot. Toetus jagatakse võrdselt kahe seltsi vahel. Projekti „Kodud tuleohutuks 2023“ omafinantseeringuks on kavandatud 5000 eurot, Päästeameti toetusega raadiosaatjate ja satelliittelefonide ostuks on 36 650 eurot, paigaldatud turvakaamerate hooldusteenuse kulude katteks on planeeritud vahendeid 1000 eurot ning kriisiõppuse läbiviimiseks 2000 eurot.

Tabel 19. Avaliku korra ja julgeoleku kulud 2021–2023

Avalik kord ja julgeolek	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Vabatahtlik pääste ja abipolitsei	15 190	54 083	16 776	61 650	14,0%
45 Muud toetused	12 790	16 800	16 776	18 000	7,1%
55 Majandamiskulud	2 400	37 283	0	43 650	17,1%
Muud avaliku korra tagamise kulud	504	4 500	1 773	1 000	-77,8%
55 Majandamiskulud	504	4 500	1 773	1 000	-77,8%
Kokku	15 694	58 583	18 549	62 650	6,9%

Majandus

Majanduse valdkonna kulud on kokku 2 295 145 ja see moodustab põhitegevuse kuludest 8,1%.

Teede hoolduseks on planeeritud 476 750 eurot, mis on 75 750 eurot rohkem kui 2022. aasta eelarves. Vahendid on kavandatud kohalike teede ja tänavate teehooldetöödeks, sh talviseks lumetõrjeks. Vald teeb talihoolek kõigil valla teedel ja vajadusel nendel riigiteedel, kus toimub ühistranspordiliiklus (koolitransport) ning avaliku kasutuse lepingutega hõlmatud erateedel.

Teede ehitus ja remont eelarves on kavandatud 37 500 eurot kergliiklusteede rajamiseks vajalike kinnistute võõrandamiseks.

Liikluskorralduseks on 2023. aasta eelarvesse kavandatud 32 000 eurot, mida kasutatakse olemasolevate liikluskorraldusvahendite uuendamiseks, markeerimistöödeks ja ajutise liikluse korralduseks.

Ühistranspordi korralduseks on planeeritud 202 400 eurot, millest 6 800 eurot on MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse liikmemaks ja bussiliini nr 113 kaasfinantseerimine summas 42 000 eurot. Lisaks on eelarves planeeritud vahendid eakate ühistranspordi, sotsiaaltakso ja transporditeenuste üksiktellimusteks kokku 34 800 eurot ja koostöös seitsme omavalitsusega Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse poolt kureeritavas nõudetranspordi pilootprojektis osalemiseks 86 400 eurot. Bussiootepaviljonide remondiks ja muudeks ühistranspordi kuludeks on kavandatud 32 400 eurot.

Projektide ja planeeringute eelarved on kokku 129 280 eurot. Eelarvesse on kavandatud 15 000 eurot hajaasustuse programmi omaosaluseks, kliima- ja energiakava koostamiseks 25 000 eurot, Saku valla üldplaneeringu ja üldplaneeringu kaardirakenduse koostamiseks 24 480 eurot, ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kava täiendamiseks 25 000 eurot, Kasemetsa lasteaia ning Saku spordi- ja puhkeala detailplaneeringute lõpetamiseks 31 800 eurot ja planeeringute avalikustamise kuludeks 8000 eurot.

Valla objektide munitsipaliseerimine eelarve suuruseks on kavandatud 8000 eurot. Vahendid on ette nähtud munitsipaalomandisse taotletava maa, sh teede ja haljasalade möödistamise kuludeks.

Majanduse halduse eelarve suuruseks 1 409 215 eurot, millest tööjõukulud on 1 313 403 eurot ja need sisaldavad majandusteenistuse ning ehitus- ja planeerimisteenistuse teenistujate tööjõukulusid.

Tabel 20. Majanduse valdkonna kulud 2021–2023

Majandus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Teede hooldus	419 002	400 000	466 597	476 750	19,2%
55 Majandamiskulud	418 974	400 000	466 594	476 750	19,2%
60 Muud tegevuskulud	28	0	3	0	-
Teede ehitus ja remont	4 908	10 000	43 986	37 500	-
55 Majandamiskulud	4 776	10 000	43 749	37 500	-
60 Muud tegevuskulud	132	0	237	0	-
Liikluskorraldus	45 119	26 000	42 959	32 000	23,1%
55 Majandamiskulud	45 119	26 000	42 959	32 000	23,1%
Ühistranspordi korraldus	54 531	120 040	71 850	202 400	68,6%

Majandus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
45 Muud toetused	40 059	48 140	50 510	48 800	1,4%
55 Majandamiskulud	14 472	71 900	21 340	153 600	113,6%
Projektid, planeeringud (välisrahastus)	90 128	58 148	36 295	40 000	-31,2%
45 Muud toetused	34 141	0	36 295	0	-
55 Majandamiskulud	55 987	58 148	0	40 000	-31,2%
Valla objektide munitsipaliseerimine	2 856	10 000	3 996	8 000	-20,0%
55 Majandamiskulud	2 856	10 000	3 996	8 000	-20,0%
Planeeringud (vald)	59 342	216 695	121 102	89 280	-58,8%
41 Sotsiaaltoetused	0	0	2 520	0	-
50 Tööjõukulud	0	0	750	0	-
55 Majandamiskulud	59 342	216 695	117 832	89 280	-58,8%
Majanduse haldus	492 386	615 694	575 222	1 409 215	128,9%
45 Muud toetused	2 500	2 500	2 500	2 500	0,0%
50 Tööjõukulud	426 014	481 314	503 918	1 313 403	172,9%
55 Majandamiskulud	63 779	131 880	68 804	93 312	-29,2%
60 Muud tegevuskulud	93	0	0	0	-
Kokku	1 168 270	1 456 577	1 362 008	2 295 145	57,6%

Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse valdkonna eelarve maht on 859 211 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 3,0%.

Jäätmekäitluse kuludeks on kavandatud 351 330 eurot, millest 114 000 eurot on Saku jäätmejäama ja Kiisa jäätmepunkti ning 10 000 eurot Saku taaskasutuspunkti haldamine. Hallatavate asutuste jäätmeveoks, jäätmesorterite paigaldamiseks haridusasutustesse, heakorakuu konteinerite rendiks ja jäätmete ladestustasuks on planeeritud 71 000 eurot. Lisaks on kavandatud korteriühistute toetamiseks 95 330 eurot (sh 15 330 eurot 2022. aasta kasutamata jääk), eterniidijäätmete vastuvõtmiseks 8000 eurot ja keskkonnakuu, e-teenuste arendamise ja erinevate roheprojektide kuluks 53 000 eurot.

Haljastus ja heakord eelarve on 312 640 eurot, millest 158 040 eurot on kavandatud haljastuse hoolduslepingu kulude katteks. Muudeks kuludeks, sh kõrghaljastuse hooldamiseks, taimmaterjali (lilled,

põõsad, puud), muude vajalike materjalide ja tarvikute soetamiseks, transporditöödeks, jõuluvalgustuse soetamiseks, paigaldamiseks ning remondiks on kavandatud 141 600 eurot. Eelarves on kavandatud 5000 eurot „Kauni kodu“ konkursi korraldamiseks ja robotniidukite ostmiseks 8000 eurot.

Keskkonnakaitse haldus eelarves on 195 241 eurot arendus- ja keskkonnateenistuse teenistujate tööjõukuludeks.

Tabel 21. Keskkonnakaitse kulud 2021–2023

Keskkond	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Jäätmekäitlus (sh prügivedu)	108 557	154 200	113 837	195 000	26,5%
50 Tööjõukulud	0	0	321	0	-
55 Majandamiskulud	108 557	154 200	113 516	195 000	26,5%
Jäätmekäitluse planeerimine	19 878	309 068	217 431	156 330	-49,4%
45 Muud toetused	0	78 000	16 872	95 330	-
50 Tööjõukulud	4 382	0	669	0	-
55 Majandamiskulud	15 496	231 068	199 890	61 000	-73,6%
Haljastus ja heakord	163 134	364 300	279 920	312 640	-14,2%
55 Majandamiskulud	163 134	364 300	279 920	312 640	-14,2%
Keskkonnakaitse haldus	0	0	0	195 241	-
50 Tööjõukulud	0	0	0	195 241	-
Kokku	291 570	827 568	611 188	859 211	3,8%

Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse eelarve maht on 631 564 eurot, mis on 2,2% põhitegevuse kuludest. Eelarve suureneb 2022. aastaga võrreldes 31,1%. Suurenemise põhjuseks on peamiselt kallinenud kommunaalteenuste (elekter ja küte) hinnad.

Tänavavalgustuse hoolduse kuludeks on kavandatud 197 320 eurot, mis on ette nähtud tänavate valgustamiseks kuluva elektrienergia eest tasumiseks ja tänavavalgustusvõrgu korrashoiuks (lampide vahetus, liinirikked jne).

Mänguväljakute jooksvateks hooldetöödeks on kavandatud 16 000 eurot, mis on ette nähtud avalike mänguväljakute parendamiseks ja uuendamiseks.

Elamu ja kommunaalmajanduse haldamise kulusid on 2023. aasta eelarvesse kavandatud 383 305 eurot. Vahendid on kavandatud vallale kuuluvate elu- ja äriruumide kommunaalteenuste kuludeks (tulu laekub üürikielt tagasi) ja haldamiskuludeks (remont jm).

Hulkuvate loomadega seotud tegevusteks on kavandatud 16 020 eurot. Sellest kaetakse hulkuvate koerte registri operaatori tasu, hulkuvate loomade varjupaiga ning nende püüdmise-hooldamise kulud (sh loomade kiipimine, kastreerimine jm).

Saunade haldamiskuludeks on eelarvasse planeeritud 18 919 eurot.

Tabel 22. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud 2021–2023

Elamu- ja kommunaalmajandus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Tänavavalgustuse hooldus	138 887	132 770	180 598	197 320	48,6%
55 Majandamiskulud	138 887	132 770	180 598	197 320	48,6%
Tänavavalgustuse ehitus	893	0	7 518	0	-
55 Majandamiskulud	857	0	7 516	0	-
60 Muud tegevuskulud	36	0	3	0	-
Mänguväljakute rajamine	6 226	36 240	28 794	16 000	-55,8%
55 Majandamiskulud	6 226	36 240	28 794	16 000	-55,8%
Valla rajatiste haldamine	6 014	15 318	9 933	40 200	162,4%
55 Majandamiskulud	6 014	15 318	9 933	40 200	162,4%
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	15 319	15 320	8 318	16 020	4,6%
55 Majandamiskulud	15 319	15 320	8 318	16 020	4,6%
Saunad	24 300	18 000	18 000	18 919	5,1%
45 Muud toetused	24 300	18 000	18 000	18 919	5,1%
Valla elamufondi haldamine	82 746	85 906	49 687	134 730	56,8%
55 Majandamiskulud	82 746	85 906	49 582	134 730	56,8%
60 Muud tegevuskulud	0	0	105	0	-
Mitteeluruumide kommunaalteenused, haldamine	133 133	98 977	80 901	49 750	-49,7%
45 Muud toetused	0	0		0	-
55 Majandamiskulud	132 967	98 977	80 887	49 750	-49,7%
60 Muud tegevuskulud	166	0	13	0	-
Korterite kommunaalteenused müügiks	20 929	28 000	21 204	55 245	97,3%

Elamu- ja kommunaalmajandus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
55 Majandamiskulud	20 929	28 000	21 204	55 245	97,3%
Kinnisvarainvesteeringute haldamine	0	51 340	41 628	103 380	-
55 Majandamiskulud	0	51 340	41 628	103 380	-
Kokku	428 447	481 871	446 581	631 564	31,1%

Tervishoid

Tervisekeskuse uute ruumide kulud on kavandatud 2021. aastast elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonnas kinnisvarainvesteeringute haldamise tegevusalale ja tervishoiu valdkonda kulusid ei planeerita.

Vaba aeg, kultuur, religioon

Valdkonna eelarve maht on kokku 3 599 066 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 12,7%.

Saku Valla Spordikeskuse eelarve on 1 036 429 eurot, mis suureneb 2022. aasta eelarvega võrreldes 18,4%. Vähenemine toimub küll tööjõukulude osas, aga suuremad on majandamiskulud, sh kommunaalkulud, kulud rajatistele ja inventarile.

Spordikeskus haldab kahte spordisaali, täismõõtmetes kunstmuruga staadioni, rabametsa terviserada, jäähokiväljakut, kahte rannavõrkpalliväljakut ja rannajalgpalliväljakut.

Sporditegevuse toetus rakendus uue toetusena 2022. aasta augustist. Toetuse eesmärk on soodustada Saku valla laste ja noorte võimalusi sporditegevuses, võimaldades eraõiguslikel juriidilistel isikutel, kes pakuvad huviharidust ja huvitegevust Saku valla noortele, taotleda oma tegevuskulude osalist katmist valla eelarvest. 2023. aasta eelarvesse on selleks kavandatud 415 000 eurot.

Saku Valla Noortekeskuse eelarve on 382 290 eurot, mis suureneb 2022. aastaga võrreldes 29,1%. 2023. aastal on plaan taas käivitada noorte vahetusprogrammid Saku valla sõprusomavalitsustega teistest riikidest, mis alates 2020. aastast on Covid pandeemia tõttu ära jäänud. Saku Valla

Noortekeskus pakub noorsootöö teenust ja tegevust noortele vanuses 7–26 aastat. Noortekeskused asuvad Sakus ja Kiisal. Keskustes veedavad igapäevaselt vaba aega peamiselt noored vanuses 7–18 aastat. Noortekeskuse külastamine on noortele tasuta. Noortekeskus korraldab igal aastal noortele mitmeid suurüritusi (Saku Skate ekstreemspordi võistlused, koolialguspidu, vabaaja laagrid, töömalev, osalemine rahvusvahelistes projektides jms).

Eakate vabaajaürituste läbiviimise eelarve on 10 000 eurot. Tegemist on uue tegevusalaga ja sellega planeeritakse Saku valla eakate elukestva õppe programmi koolitusi ja ühisüritusi.

Saku Vallaraamatukogu eelarve on 374 015 eurot ja see suureneb 2022. aastaga võrreldes 9,7%. Saku Vallaraamatukogu teenindab elanikkonda neljas teeninduspunktis – Sakus, Kiisal, Kurtnas ja Kajamaal ning osutab teenuseid kahele koolile – Kajamaa Kool ja Kurtna Kool. Raamatukogu pakub veebipõhiseid (kodulooviki, koduloolised artiklid, kataloog jt) ja mobiilipõhiseid (kataloog) teenuseid, korraldab näitusi ning erinevaid üritusi.

Saku Valla Kultuurikeskuse eelarve on 1 017 068 eurot ja see suureneb 2022. aasta eelarvega võrreldes 20,1%. Kultuurikeskus pakub erinevaid võimalusi loovaks ja arendavaks tegevuseks, sisukaks vaba aja veetmiseks, loob tingimusi rahvakultuuri- ning harrastuskollektiivide tööks Kiisal ja Sakus.

Toitlustus – puhvet eelarve on 19 800 eurot, mis väheneb 2022. aasta eelarvega võrreldes 15,3%. Sellel tegevusalal kajastatakse gümnaasiumi puhvetiga seotud kulusid.

Mittetulundusliku tegevuse toetusfondi eelarve on 100 000 eurot ja see on 20 000 euro võrra suurem kui 2022. aastal.

Ajalehe Saku Sõnumid eelarve on 47 480 eurot, mis on 34,1% suurem kui 2022. aastal. Ajaleht ilmub üks kord kuus ja see viiakse tasuta kõigi vallaelanike postkasti. Eelarvesse on kavandatud 12 leheväljaande ilmutumiskulud.

Huvitegevuse toetamise eelarve on 98 784 eurot. Tegemist on riigi toetusfondi eraldisega ja esialgu on see kavandatud samal tasemel 2022. aasta summaga. Pärast eelarve vastuvõtmist kinnitatakse huvihariduse ja -tegevuse kava ning see summa jaotub eelarve erinevate osade vahel lisaeelarvega.

Valla sündmused eelarve on 98 200 eurot ja on 44,0% suurem kui 2022. aastal. Siia tegevusalale planeeritakse erinevate sündmuste kulud (nt beebipidu, eakate vastuvõtt, Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtt, maakonna laulu- ja tantsupeol osalemine jne).

Tabel 23. Vaba aeg, kultuur ja religioon valdkonna kulud 2021–2023

Vaba aeg, kultuur, sport	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Saku Spordikeskus	496 384	571 708	508 781	589 609	3,1%
50 Tööjõukulud	389 775	431 468	373 491	339 959	-21,2%
55 Majandamiskulud	106 608	140 240	135 204	249 650	78,0%
60 Muud tegevuskulud	0	0	87		
Saku Spordikeskuse kommunaalkulud	265 164	303 900	372 496	446 820	47,0%
55 Majandamiskulud	265 164	303 900	372 496	446 820	47,0%
Sporditegevuse toetus	0	90 000	72 818	415 000	361,1%
45 Muud toetused	0	90 000	72 818	415 000	361,1%
Saku Noortekeskus	192 216	270 064	238 356	351 365	30,1%
45 Muud toetused	225	225	225	225	0,0%
50 Tööjõukulud	123 242	158 355	148 120	206 619	30,5%
55 Majandamiskulud	68 749	111 484	90 011	144 521	29,6%
Saku Noortekeskuse kommunaalkulud	8 452	26 180	17 723	30 925	18,1%
55 Majandamiskulud	8 452	26 180	17 723	30 925	18,1%
Mittetulundusliku tegevuse toetusfond	66 609	80 000	79 999	100 000	25,0%
45 Muud toetused	66 609	80 000	79 999	100 000	25,0%
Eakate vabaajaürituste läbiviimine	0	0	0	10 000	-
55 Majandamiskulud	0	0	0	10 000	-
Saku Raamatukogu	221 543	255 608	237 960	294 985	15,4%
50 Tööjõukulud	157 397	165 572	168 470	189 730	14,6%
55 Majandamiskulud	64 147	90 036	69 490	105 255	16,9%
Saku Raamatukogu kommunaalkulud	66 927	85 320	81 158	79 030	-7,4%
55 Majandamiskulud	66 927	85 320	81 158	79 030	-7,4%
Toitlustus - puhvet	14 711	23 380	16 255	19 800	-15,3%
55 Majandamiskulud	14 711	23 380	16 255	19 800	-15,3%
Saku Valla Kultuurikeskus	607 885	693 768	674 396	879 778	26,8%
50 Tööjõukulud	301 092	378 298	363 722	479 380	26,7%
55 Majandamiskulud	306 793	315 470	310 674	400 398	26,9%
Saku Valla Kultuurikeskus Kiisa kommunaalkulud	41 192	74 600	53 543	54 200	-27,3%
55 Majandamiskulud	41 192	74 600	53 543	54 200	-27,3%
Saku Valla Kultuurikeskus Saku	67 520	78 400	82 991	83 090	6,0%

Vaba aeg, kultuur, sport	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
kommunaalkulud					
55 Majandamiskulud	67 520	78 400	82 991	83 090	6,0%
Ajaleht Saku Sõnumid	22 453	35 400	33 344	47 480	34,1%
55 Majandamiskulud	22 453	35 400	33 344	47 480	34,1%
Huvitegevuse toetamine	64 726	70 358	71 054	98 784	40,4%
45 Muud toetused	50 000	61 984	54 526	98 784	59,4%
55 Majandamiskulud	14 726	8 374	16 528	0	-100,0%
Valla sündmused	120 168	68 200	60 647	98 200	44,0%
41 Sotsiaaltoetused	0	0	1 000	0	-
50 Tööjõukulud	14 183	0	1 702	0	-
55 Majandamiskulud	105 986	68 200	57 945	98 200	44,0%
Kokku	2 255 949	2 726 886	2 601 519	3 599 066	32,0%

Haridus

Valdkonna eelarve maht on kokku 17 807 541 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 63,0%.

Lasteaed Päikesekild eelarve on kokku 2 287 663 eurot ja suureneb 2022. aastaga võrreldes 21,0%. Lasteias on 19 rühma. Kokku käib lasteias 351 last. Lasteaia ruumides toimub tasuline huvitegevus. Lasteaiaõpetajate töötasude kasvuks on kavandatud keskmiselt 23,9%. Riigi antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud bakalaureuse kraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistrikraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1749 eurot).

Lasteaed Terake eelarve on 2 016 195 eurot ja suureneb 2022. aastaga võrreldes 25,4%. Kasvu põhjuseks on täiendavate uute ruumide avamine 2022. aasta aprillist Saku alevikus aadressil Pargi 27. Uute ruumide kasutuselevõtuga kaasnesid suuremad personali- ja majanduskulud. 2022. aasta lõpus on lasteias 17 rühma kokku 307 lapsega. Lasteaiaõpetajate töötasu kasvuks on kavandatud keskmiselt 23,9%. Riigi antava toetuse põhimõtte järgi on kavandatud lasteaiaõpetaja töötasu 90% ja magistrikraadiga lasteaiaõpetaja töötasu 100% kooliõpetaja töötasu alammäärast (1749 eurot).

Koduse lapse toetuse eelarve on 134 000 eurot. Toetuse eesmärk on leevendada lastesõime- ja lasteaiakohtade puudust ning pakkuda lapsevanematele laiemaid väikelapse arengut, tervist ja heaolu toetavaid valikuvõimalusi. Toetuse suuruseks on arvestatud 190 eurot kuus.

Kurtna Kooli (lasteaed-põhikool) eelarve on kokku 2 003 124 eurot ja suureneb 2022. aastaga võrreldes 20,9%. Lasteaias on 7 rühma, kokku käib lasteaias 128 last. 2022/2023. õppeaastal õpib koolis 250 õpilast.

Kajamaa Kooli eelarve on kokku 1 063 200 eurot ja suureneb 2022. aastaga võrreldes 32,1%. Kajamaa Koolis õpivad õpilased, kes vajavad õppetööks väiksemat klassikollektiivi ja koolikeskkonda, kohandusi õppeprotsessis ning individuaalsemat lähenemist. Kajamaa Koolis õppivatele õpilastele rakendatakse väikeklassi, õpiraskustega õpilaste klassi või lihtsustatud õppekaval õppivate õpilaste klassis õppimise tingimusi, mis on saadud õppenõustamiskomisjonilt. Õpilased, kellele on koostatud rehabilitatsiooniplaan, saavad Kajamaa Koolis vastavat teenust. 2022/2023. õppeaastal õpib koolis 59 õpilast.

Saku Gümnaasiumi eelarveks on planeeritud kokku 6 730 228 eurot ja 2022. aastaga võrreldes suureneb eelarve 23,1%. Koolis õpib 2022/2023. õppeaastal 1484 õpilast, neist 1231 põhikoolis ja 253 gümnaasiumis. Asutuse kulud on jaotatud põhikooli ja gümnaasiumi kuludeks. Põhihariduse kulud on arvestuslikult 88% asutuse kuludest ja gümnaasiumi kulud 12% asutuse kuludest.

Saku Muusikakooli eelarve on 749 877 eurot ja suureneb 2022. aastaga võrreldes 16,2%. Saku Muusikakoolis õpib 172 õppurit, neist põhi- ja üldõppes 164 ning ettevalmistusklassis 8. Muusikakoolis tegutseb huviringina puhkpilliorkester Saku. Lisaks tegutsevad erinevad ansamblid, kus õpilasi on koos musitseerimas neli või enam: rahvamuusika-, viiuli-, saksofoni- ja kitarriansambel ning lisaks ka väiksemad ansamblikoosseisud.

Koolitranspordi eelarveks on kavandatud 294 200 eurot, mis on 16,5% vähem kui 2022. aastal. Vahendid on kavandatud õpilastele tasuta vallasisese transporditeenuse osutamiseks.

Haridusasutuste toitlustuse eelarve on 1 066 153 eurot, mis on 23,3% enam kui 2022. aastal. Saku valla haridusasutustele valmistab toitu valla toitlustusteenistus kolmes köögis: Kurtna Koolis, lasteaias Päikesekild ning Saku Gümnaasiumis. Riigilt saadav koolitoidu toetus on arvestuslikult 306 775 eurot.

Haridusteenuse ostmiseks teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt on kavandatud kokku 1 264 500 eurot, mis on 2,6% rohkem kui 2022. aasta eelarves. Lasteaiateenuse ostmiseks on kavandatud 1 006 500 eurot (2022. aastal 990 000), millest teiste omavalitsuste lasteaedadelt teenuse ostmiseks on kavandatud 336 500 eurot ja lapsehoiuteenuse eest tasumiseks on kavandatud 670 000 eurot.

Hariduse haldus ja toetamine eelarvesse on kavandatud 198 401 eurot, mida on 2022. aastaga võrreldes 791,1% rohkem. Selline suurenemine tuleb vallavalitsuse haridus- ja kultuuriteenistuse teenistujate tööjõukulude planeerimisest eelarve hariduse valdkonnas. Samuti on siin vahendid gümnaasiumi kuld- ja hõbemedaliga lõpetajate premeerimiseks 15 000 eurot.

Tabel 24. Hariduse valdkonna kulud 2021–2023

Haridus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Haridusteenuse (lasteaiaid) ostmise	268 322	320 000	285 864	336 500	5,2%
55 Majandamiskulud	268 300	320 000	285 841	336 500	5,2%
60 Muud tegevuskulud	23	0	23	0	-
Päikesekild LA	1 360 579	1 568 184	1 588 357	1 997 063	27,3%
50 Tööjõukulud	1 291 210	1 474 902	1 488 144	1 865 969	26,5%
55 Majandamiskulud	69 369	93 282	100 213	131 094	40,5%
Päikesekild kommunaalkulud	183 651	321 900	341 587	290 600	-9,7%
55 Majandamiskulud	183 651	321 900	341 587	290 600	-9,7%
Terake LA	930 361	1 427 054	1 555 840	1 805 595	26,5%
50 Tööjõukulud	867 560	1 293 045	1 307 156	1 620 059	25,3%
55 Majandamiskulud	62 801	134 009	248 684	185 536	38,5%
Terake kommunaalkulud	145 974	181 000	170 440	210 600	16,4%
55 Majandamiskulud	145 974	181 000	170 440	210 600	16,4%
Lastehoiuteenuse (hange) ostmise	522 118	670 000	585 721	670 000	0,0%
55 Majandamiskulud	522 118	670 000	585 721	670 000	0,0%
Kurtna Kooli lasteaia otsekulud	471 398	521 915	518 892	651 386	24,8%
50 Tööjõukulud	463 140	490 017	508 278	614 695	25,4%
55 Majandamiskulud	8 258	31 898	10 615	36 691	15,0%
Kurtna Kooli lasteaia kommunaalkulud	73 587	88 350	93 056	105 200	19,1%
55 Majandamiskulud	73 587	88 350	93 056	105 200	19,1%
Toitlustus - lasteaed	245 344	338 862	285 036	419 810	23,9%
41 Sotsiaaltoetused	92	0	0	0	-
50 Tööjõukulud	115 395	119 962	121 101	134 680	12,3%
55 Majandamiskulud	129 858	218 900	163 935	285 130	30,3%
Koduse lapse toetus	16 660	116 500	82 050	134 000	15,0%
41 Sotsiaaltoetused	16 660	116 500	82 050	134 000	15,0%
Haridusteenuse (koolid) ostmise	209 505	243 000	239 482	258 000	6,2%
55 Majandamiskulud	209 505	243 000	239 482	258 000	6,2%
Kajamaa Kooli otsekulud	606 067	746 344	714 399	981 200	31,5%
50 Tööjõukulud	568 328	697 828	678 049	908 550	30,2%

Haridus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
55 Majandamiskulud	37 738	48 516	36 350	72 650	49,7%
Kajamaa Kooli kommunaalkulud	39 591	58 700	55 165	82 000	39,7%
55 Majandamiskulud	39 591	58 700	55 165	82 000	39,7%
Kurtina Kooli põhihariduse otsekulud	745 806	847 031	855 548	1 013 538	19,7%
50 Tööõukulud	685 427	788 396	778 018	922 948	17,1%
55 Majandamiskulud	60 379	58 635	77 529	90 590	54,5%
Kurtina Kooli põhihariduse kommunaalkulud	153 176	200 000	211 905	233 000	16,5%
55 Majandamiskulud	153 176	200 000	211 905	233 000	16,5%
SG põhihariduse otsekulud	3 416 785	3 965 520	3 958 267	4 919 490	24,1%
50 Tööõukulud	2 932 477	3 399 167	3 407 306	4 344 535	27,8%
55 Majandamiskulud	484 308	566 353	550 961	574 955	1,5%
SG kommunaalkulud	766 355	967 130	1 117 743	1 266 077	30,9%
55 Majandamiskulud	766 355	967 130	1 117 743	1 266 077	30,9%
Saku Uus Põhikool	44 271	0	535	0	-
41 Sotsiaaltoetused	38 000	0	0	0	-
50 Tööõukulud	1 673	0	535	0	-
55 Majandamiskulud	4 599	0	0	0	-
SG gümnaasiumiosa otsekulud	463 678	533 630	520 334	544 660	2,1%
50 Tööõukulud	463 678	533 630	519 012	544 660	2,1%
55 Majandamiskulud	0	0	1 322	0	-
Saku Muusikakool	553 237	604 702	605 709	696 218	15,1%
45 Muud toetused	324	528	340	516	-2,3%
50 Tööõukulud	503 384	546 574	553 782	643 543	17,7%
55 Majandamiskulud	49 528	57 600	51 587	52 159	-9,4%
Saku Muusikakooli kommunaalkulud	32 881	40 800	47 011	53 659	31,5%
55 Majandamiskulud	32 881	40 800	47 011	53 659	31,5%
Koolitransport	274 999	352 500	310 411	294 200	-16,5%
55 Majandamiskulud	274 999	352 500	310 411	294 200	-16,5%
Toitlustus - kool	449 034	525 937	488 891	646 343	22,9%
50 Tööõukulud	196 373	218 097	205 445	315 363	44,6%
55 Majandamiskulud	252 662	307 840	283 446	330 980	7,5%
Hariduse haldus ja toetamine	7 313	22 265,00	10 000	198 401	791,1%
41 Sotsiaaltoetused	7 313	10 000,00	10 000	15 000	50,0%
50 Tööõukulud				153 255	
55 Majandamiskulud	0	12 265,00	0	30 147	145,8%
Kokku	11 980 690	14 661 323	14 642 245	17 807 541	21,5%

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse valdkonna eelarve maht on kokku 1 671 101 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 5,9%. Valdkonna kulud jaotuvad:

- antud toetused 540 159 eurot, osakaal valdkonna kuludest 32,3%;
- muud tegevuskulud 1 130 942, osakaal valdkonna kuludest 67,7%, millest:
 1. Saku Päevakeskus 629 578 eurot;
 2. muud majandamiskulud 501 364 eurot.

Saku Päevakeskuse eelarveks on planeeritud 629 578 eurot, mis on 8,5% suurem kui 2022. aastal. Kasv on nii tööjõukulude osas, kui ka majandamiskuludes. Saku Päevakeskus osutab erinevaid sotsiaalteenuseid ja pakub tegevusi erivajadustega ja raskustesse sattunud isikutele – täisealistele, lastele ja nende peredele.

Puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks on kavandatud vahendeid 80 348 eurot, sh 41 500 eurot hooldajatoetusteks ning erijuhtudel riigi makstav sotsiaalmaksukulu 38 848 eurot.

Hooldekodude kulude katteks on 65 280 eurot, mis on sama kui 2022. aastal. Hooldekodudes on valla toetusega 2022. aasta augusti seisuga 6 inimest.

Ühekordne toetus eakatele on eakate tähtpäevatoetus, mida makstakse 75-aastasele ja vanemale isikule sünnikuul ja toetuse suurus on 2023. aastal 50 eurot isiku kohta. Kokku on eelarves selleks vahendeid planeeritud 35 000 eurot.

Perekondade ja laste sotsiaalseks kaitseks on 2023. aasta eelarvesse kavandatud 287 228 eurot ja selle jagunemine on toodud tabelis 24.

Tabel 25. Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse 2022–2023

Perede ja laste sotsiaalne kaitse	2022 eelarve	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Asendushooldusteenus	86 227	107 528	24,7%
Toidusoodustus	7 000	7 000	0,0%
Sünnitoetus	65 500	63 000	-3,8%
Koolitoetus (kolme ja enama lapsega perele)	20 900	20 900	0,0%
Koolitoetus (madala sissetulekuga perele)	2 000	2 000	0,0%
Kohatasu soodustus	10 000	10 000	0,0%
Eestkostepere toetus	3 600	4 500	25,0%
Puudega lastele abi osutamise toetus	21 554	60 000	178,4%

Pere ja laste sotsiaalne kaitse	2022 eelarve	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Sõidutoetus haridusasutusse	9 000	9 000	0,0%
Turvakoduteenus lastele ja täiskasvanutele	3 300	3 300	0,0%
Kokku	229 081	287 228	25,4%

Riskirühmade eluasemetoetusteks on kavandatud 35 000 eurot (2022. aastal 35 000 eurot). Eluasemetoetuse hulgas on arvestatud vahendid õpilaskodude kulude ja madala sissetulekuga pere eluasemekulude katmiseks ning eluruumide kohendamiseks.

Riikliku toimetulekutoetuse vahendeid on kavandatud 52 989 eurot ja **puudega laste hooldajatoetuseks** 7000 eurot.

Muude sotsiaalsete riskirühmade toetusteks on 83 422 eurot ja selle jaotus toodud on tabelis 25.

Tabel 26. Muude sotsiaalsete riskirühmade toetus 2022–2023

Muude sotsiaalsete riskirühmade toetus	2022 eelarve	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Matusetoetus	27 528	31 422	14,1%
Varjupaigategenus täiskasvanutele	1 000	1 000	0,0%
Madal sissetulek, muudel juhtudel makstav toetus	3 000	7 000	133,3%
Erandkorras muudel juhtudel makstav toetus	15 500	17 000	9,7%
Ravimitoetus	13 000	13 000	0,0%
Vaba aja tegevuse toetus	7 500	9 000	20,0%
Muudel juhtudel makstav toetus	4 000	5 000	25,0%
Kokku	71 528	83 422	16,6%

Sotsiaalse kaitse halduse tegevuskulude eelarve on 310 588 eurot, mis on 214,8% suurem kui 2022. aastal. Selline suurenemine tuleb vallavalitsuse sotsiaalhoolekandeteenistuse teenistujate tööjõukulude planeerimisest eelarve sotsiaalse kaitse valdkonnas. Samuti on siin kulud HEV õpilaste, raske ja sügava puudega isikute teenustele transportimisega ning valla omaosalusteks Euroopa Sotsiaalfondi projektide taotlusvoorudes osalemiseks summas 20 000 eurot.

Tabel 27. Sotsiaalse kaitse kulud 2021–2023

Sotsiaalne kaitse	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Hooldajatoetus puudega täiskasvanu hooldajale	61 381	76 200	61 685	80 348	5,4%
41 Sotsiaaltoetused	61 381	76 200	61 685	80 348	5,4%
Päevahoiuteenus puudega inimestele	7 755	30 000	14 010	30 000	0,0%
55 Majandamiskulud	7 755	30 000	14 010	30 000	0,0%
Hoolekandeteenus (ööpäevaringne) puudega inimestele	940	11 280	11 496	11 280	0,0%
55 Majandamiskulud	940	11 280	11 496	11 280	0,0%
Saku Päevakeskus	351 834	546 770	490 676	598 478	9,5%
50 Tööjõukulud	290 001	433 090	403 570	460 503	6,3%
55 Majandamiskulud	61 833	113 680	87 106	137 975	21,4%
Saku Päevakeskuse kommunaalkulud	102 487	33 450	30 933	31 100	-7,0%
55 Majandamiskulud	102 487	33 450	30 933	31 100	-7,0%
Hoolekandetasutuste kulud	22 166	24 000	23 534	24 000	0,0%
55 Majandamiskulud	22 166	24 000	23 534	24 000	0,0%
Ühekordne toetus eakatele	32 000	35 000	34 050	35 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	32 000	35 000	34 050	35 000	0,0%
Asendushooldusteenus	114 065	86 227	91 269	107 528	24,7%
55 Majandamiskulud	114 065	86 227	91 269	107 528	24,7%
Toidusoodustus	4 589	7 000	3 947	7 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	4 589	7 000	3 947	7 000	0,0%
Sünnitoetus	59 100	65 500	52 850	63 000	-3,8%
41 Sotsiaaltoetused	59 100	65 500	52 850	63 000	-3,8%
Koolitoetus (kolme ja enama lapsega perele)	18 550	20 900	23 750	20 900	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	18 550	20 900	23 750	20 900	0,0%
Koolitoetus (madala sissetulekuga perele)	768	2 000	768	2 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	768	2 000	768	2 000	0,0%
Kohatasu soodustus	9 546	10 000	8 818	10 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	9 546	10 000	8 818	10 000	0,0%
Eestkostepere toetus	3 375	3 600	3 330	4 500	25,0%
41 Sotsiaaltoetused	3 375	3 600	3 330	4 500	25,0%
Puudega lastele abi osutamise toetus	20 287	21 554	27 962	60 000	178,4%
41 Sotsiaaltoetused	20 287	21 554	27 962	60 000	178,4%
Sõidutoetus haridusasutusse	10 702	9 000	8 067	9 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	10 702	9 000	8 067	9 000	0,0%
Turvakoduteenus lastele ja	0	3 300	160	3 300	0,0%

Sotsiaalne kaitse	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
täiskasvanutele					
55 Majandamiskulud	0	3 300	160	3 300	0,0%
Matusetoetus	18 684	27 528	16 040	31 422	14,1%
41 Sotsiaaltoetused	18 684	27 528	16 040	31 422	14,1%
ÜVK liitumise hüvitamine	0	50 000	92 400	50 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	0	50 000	92 400	50 000	0,0%
Energiakulude hüvitamine	0	134 881	135 488	0	-100,0%
41 Sotsiaaltoetused	0	134 881	135 488	0	-100,0%
Õpilaskodu kulude toetus	180	5 000	411	5 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	180	5 000	411	5 000	0,0%
Eluruumi kohandamise toetus	9 500	13 000	120	13 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	9 500	13 000	120	13 000	0,0%
Eluasemekulude katmise toetus	15 888	17 000	26 889	17 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	15 888	17 000	26 889	17 000	0,0%
Varjupaigateenus täiskasvanutele	352	1 000	0	1 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	0	1 000	0	1 000	0,0%
55 Majandamiskulud	352	0	0	0	-
Riiklik toimetulekutoetus	30 258	92 447	110 341	52 989	-42,7%
41 Sotsiaaltoetused	30 258	92 447	110 341	52 989	-42,7%
Sots.toetuste,-teenuste korraldamine arendamine	7 724	0	2 214	0	-
50 Tööõukulud	316	0	2 214	0	-
55 Majandamiskulud	7 408	0	0	0	-
Puuetega laste hooldajatoetus (riigilt)	9 615	7 000	10 161	7 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	9 615	7 000	10 161	7 000	0,0%
Perekondade vajaduspõhine toetus	28	0	0	0	-
41 Sotsiaaltoetused	28	0	0	0	-
Madal sissetulek, muudel juhtudel makstav toetus	3 001	3 000	10 893	7 000	133,3%
41 Sotsiaaltoetused	3 001	3 000	10 893	7 000	133,3%
Erandkorras muudel juhtudel makstav toetus	15 328	15 500	21 242	17 000	9,7%
41 Sotsiaaltoetused	15 328	15 500	21 242	17 000	9,7%
Ravimitoetus	14 621	13 000	12 716	13 000	0,0%
41 Sotsiaaltoetused	14 621	13 000	12 716	13 000	0,0%
Vaba aja tegevuse toetus	5 989	7 500	8 877	9 000	20,0%
41 Sotsiaaltoetused	5 989	7 500	8 877	9 000	20,0%
Muudel juhtudel makstav toetus	8 410	4 000	6 037	5 000	25,0%
41 Sotsiaaltoetused	8 410	4 000	6 037	5 000	25,0%

Sotsiaalne kaitse	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Pagulaste toetamine	0	25 300	11 854	34 668	37,0%
41 Sotsiaaltoetused	0	4 215	10 976	0	-100,0%
55 Majandamiskulud	0	21 085	878	34 668	64,4%
Sotsiaalse kaitse haldus	44 523	98 660	99 584	310 588	214,8%
45 Muud toetused	10 000	20 000	20 000	20 000	0,0%
50 Tööjõukulud	780	0	3 586	214 588	-
55 Majandamiskulud	33 683	78 600	75 928	75 900	-3,4%
60 Muud tegevuskulud	60	60	70	100	66,7%
Raske ja sügava puudega laste toetamine KOV-is	37 947	54 395	33 632	0	-100,0%
41 Sotsiaaltoetused	175	0	0	0	-
55 Majandamiskulud	37 772	54 395	33 632	0	-100,0%
Kokku	1 041 596	1 554 992	1 486 203	1 671 101	7,5%

INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevusena kajastatakse põhivara müüki, soetust, põhivara soetuseks saadavat ja antavat toetust, osaluste müüki ja soetust ning finantstulusid ja -kulusid. Investeeringustegevuse eelarve on 13 675 915 eurot.

Tabel 28. Investeeringustegevus 2021–2023

Investeeringustegevus	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Põhivara müük (+)	537 076	450 000	468 168	0	-
Põhivara soetus (-)	-6 265 946	-9 327 172	-5 142 403	-13 238 915	41,9%
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	3 046 608	336 500	916 826	0	-100,0%
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	0	-279 454	0	-
Osaluste soetus (-)	-650 000	-410 200	-410 200	0	-100,0%
Finantstulud (+)	224	0	339	0	-
Finantskulud (-)	-95 201	-168 426	-129 530	-437 000	159,5%
Kokku	-3 427 240	-9 119 298	-4 576 253	-13 675 915	50,0%

Investeeringud valdkondade järgi

Üldised valitsemissektori teenused

Vallavalitsus – arvutite hankeks on kavandatud 44 000 eurot ja projekteerimistarkvaraks 20 000 eurot.

Avalik kord ja julgeolek

Vabatahtlik pääste ja abipolitsei – veehoidla rekonstrueerimine maksumusega 10 000 eurot ja varugeneraatorite ostuks 53 328 eurot.

Muud avaliku korra tagamise kulud – varugeneraatori kasutuskohtade ettevalmistamine 12 000 eurot.

Majandus

Teede ehituseks ja remondiks on 2023. aastal kavandatud 3 372 359 eurot, millest 115 000 eurot on kavandatud teemaade ostuks ja 250 000 eurot mõisapargi teede ehituseks.

Liikluskorralduse eelarvesse on kavandatud ülekäiguradade rajamine (sh ristmiku tõstmine ja foor) maksumusega 60 000 eurot.

Ühistranspordi korralduse eelarves on 40 000 eurot, mille abil rajatakse uued ja uuendatakse olemasolevaid bussiootepaviljone Saku vallas.

Planeeringud (vald) eelarves on kavandatud 200 000 eurot Saku aleviku keskpromenaadi projekteerimiseks ning Saku ja Kiisa mänguväljakute projekteerimiste lõpetamiseks 8130 eurot.

Majanduse haldus eelarves on 40 000 eurot kaasava eelarve vahendid, 15 000 eurot Tehnika 6 hoone juurde soojakute ostuks, 15 000 eurot valla rajatiste investeeringute reserviks ja 18 000 eurot 2022. aasta kaasava eelarve jääk staadioni varikatuste ehituseks.

Keskkonnakaitse

Jäätmekäitluse planeerimise eelarves on 113 100 eurot kogukondlike jäätmemajade rajamiseks koostöös SA-ga Keskkonnainvesteeringute.

Haljastuse ja heakorra vahendeid on kavandatud 36 000 eurot, 8000 eurot on eesmärgiga rajada neli jalgrataste remondipunkti kergliiklusteede äärde, 15 000 eurot on infokaartideks valla sissesõiduteedele, 13 000 eurot süvamahutite paigaldamiseks Saku Gümnaasiumi põhikooli hoone juurde, 25 000 eurot lilleniidu rajamine Saku kiriku juurde ja 39 791 eurot Saku mõisapargi pinkide ja prügikastide ostmiseks ja paigaldamiseks.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks on kavandatud 527 942 eurot. Töid tehakse vastavalt vajadusele ja eesmärgiga asendada osad vanad valgustid jalg- ja jalgrattateede ääres kaasaegsemate lahendustega.

Mänguväljakute rajamiseks on 1 005 121 eurot, millest 600 000 eurot on Saku spordi- ja puhkeala arendamine, 250 000 eurot Kiisa mänguväljaku rajamiseks ja 155 121 eurot mänguväljakute atraktsioonide paigaldamiseks ja korrastuseks.

Valla rajatiste haldamise investeeringute summa on 40 000 eurot, millest 20 000 eurot on kaevu rajamiseks Tagadi külla ja 20 000 eurot Roobuka jaama jalgrattaparkla ja elektritõukerataste laadimisvõimaluse rajamiseks.

Valla elamufondi haldamise eelarves on 36 839 eurot Saku aleviku Jõesilla maja vaetöödeks, mis on ehitajale makstavatest summadest kinni peetud.

Mitteeluruumide kommunaalteenused, haldamise investeering on 154 814 eurot, millest 80 000 eurot on Saku Tervisekeskuse juurdeehituse projekteerimine 74 814 eurot Sakus Teaduse 13 hoone korrastamiseks.

Vaba aeg, kultuur, religioon

Saku Valla Spordikeskuse investeerimistegevus on 315 000 eurot, millest spordikeskuse harjutusväljaku III etapi, välikorvpalliväljaku ja padeliväljaku maksumus on kokku 115 000 eurot ja kuur-varjualuse rajamine spordikeskuse masinapargile 200 000 eurot.

Saku Valla Noortekeskuse ruumide kohandamiseks Saku alevikus Teaduse 1 hoones on kavandatud 22 429 eurot.

Saku Vallaraamatukogu eelarves on Kultuuriministeeriumi poolt käivitatud projekti „Raamatukogude kiirendi“ omafinantseeringuks 25 000 eurot, et soetada raamatukogu teavikute RFID tuvastus- ja jälgimislahendus.

Saku Valla Kultuurikeskuse investeeringud on summas 55 000 eurot, millest 30 000 eurot on planeeritud väliekraani ostuks ja paigalduseks ning 25 000 eurot on inventari ostuks.

Haridus

Saku Lasteaia Päikesekild investeeringud on 98 600 eurot, millest 21 500 eurot kahe uue moodulrühma mängualade ja atraktsioonide väljaehitamiseks ja 24 000 eurot moodulrühmade sisustuseks, 17 300 eurot liivakastide ümbruste ehituseks ja 35 800 eurot mänguattraktsioonideks lasteaia territooriumile.

Saku Lasteaed Terake investeeringud on kokku 62 800 eurot, millest 46 800 eurot fassaadi paranduseks ja varikatuse ehituseks ning 16 000 eurot Tallinna mnt-l asuva lasteaia hoone territooriumi valgustuse täiendamiseks.

Nõlvaku Lasteaia mänguväljaku rajamiseks on 33 333 eurot, et katta vastavalt lepingule 1/6 ulatuses Saue Vallavarahaldus tehtud kulutusi.

Kurtna Kooli investeeringud on summas 74 000 eurot, mis on uue automaatse tulekustutussüsteemi väljaehitamiseks ja kohtpaiksete jahutite paigalduseks.

Kajamaa Kooli moodulite ehituseks ja sisustamiseks on planeeritud 145 600 eurot.

Saku Gümnaasiumi investeeringud on summas 251 305 eurot, millest arvutipargi väljavahetuseks 168 070 eurot, inventari soetamiseks 53 235 eurot ja põhikooli hoone ehitusekspertisiks 30 000 eurot, et selgitada välja muusikakooli osa lisakorruse ehitamise võimalikkus.

Saku uue põhikooli ehituse alustamiseks on planeeritud 6 269 424 eurot, millest 169 424 eurot on uue põhikooli projekteerimise lõpetamine, elektri liitumine ja omaniku järelevalve ning 6 100 000 on kooli ehituseks kavandatud summa arvestusega, et ehitustöödega saab alustada 2023. aasta suvel.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuses kajastatakse kohustuste võtmist (laenud, kapitalirent) ning nende tagasimakseid.

Tabel 29. Finantseerimistegevus 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve	Muutus 2022 eelarvega
Kohustuste võtmine	2 500 000	5 900 000	5 200 000	9 000 000	52,54%
Kohustuste tasumine	-1 797 179	-1 638 000	-1 534 400	-1 913 000	16,79%
Finantseerimistegevus kokku	702 821	4 262 000	3 665 600	7 087 000	66,28%

Saku vallal on kokku kuus kehtivat laenulepingut. 2021. aastal lõppes SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus saadud laenu tagasimaksmine. 2022. aasta eelarvesse kavandatud laenu jääk võetakse vastavalt vajadusele kasutusele 2023. aastal.

Tabel 30. Laenude tagasimaksed 2023

Kohustuste tasumine	Laenu tähtaeg	2023 tasumine
LHV Pank (KL-2040914SA)	25.09.2024	179 478
LHV Pank (KL-060815SA)	25.08.2025	130 522
Swedbank 17-136164-JI	8.11.2027	61 000
Swedbank 19-073209-JI	15.07.2029	858 000
Swedbank 21-055152-JI	02.09.2031	434 000
Luminor Bank ILF2782401	25.09.2032	250 000
KOKKU		1 913 000

Netovõlakoormus on 2023. aasta lõpuks 63,64%, kui kavandatud laenud võetakse kasutusele täies mahus ja kõik eelarves kavandatud investeeringud realiseeritakse.

Tabel 31. Netovõlakoormus

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve
Põhitegevuse tulem	3 448 232	468 085	1 749 892	125 458
Võlakohustused	10 979 133	15 241 133	14 308 124	18 066 133

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,00%	80,00%	100,00%	80,00%
Netovõlakoormus (%)	30,84%	41,39%	56,31%	63,64%

LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Likviidsete varade muutuse osas kajastatakse raha ja pangakontode, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute ning soetatud võlakirjade saldo muutused.

Tabel 32. Likviidsete varade muutus 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve
Raha jääk aasta algul	2 936 143	3 448 232	3 448 232	5 050 968
Raha jäägi muutus	512 088	-2 920 523	1 602 737	-4 982 210
Raha jääk aasta lõpul	3 448 232	527 708	5 050 968	68 759

EELARVE TULEM

Eelarve tulem on põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahe, millele liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

Tabel 33. Eelarve tulem 2021–2023

	2021 täitmine	2022 eelarve	2022 täitmine	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud	22 547 110	24 743 162	25 404 362	28 407 975
Põhitegevuse kulud	-19 078 330	-24 275 077	-23 660 161	-28 282 517
Põhitegevuse eelarve tulem	3 468 780	468 085	1 744 201	125 458
Investeerimistegevus	-3 427 240	-9 119 298	-4 576 253	-13 675 915
Eelarve tulem	41 540	-8 651 212	-2 832 052	-13 550 457
Finantseerimistegevus	702 821	4 262 000	3 665 600	7 087 000
Likviidsete varade muutus	512 088	-2 920 523	1 602 737	-4 982 210
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	-232 273	1 468 689	769 190	1 481 247

Koostas: Randar Lohu, finantsteenistuse juht